

DIRVA

Nr. 61

Gegužė-May 24, 1963

Cleveland, Ohio

Žvilgsnis į Pietryčių Aziją

SOVIETŲ STAIGUS 'NESIDOMĖJIMAS' LAOSO LIKIMU LEIDŽIA SPĖTI, KAD JIE ATSIŠAKĖ SAVO ĮTAKOS KINIČIŲ LABUI. — TA PROGA VERTA PASIŽIURĖTI TOLIAU Į PIETRYČIUS, KUR SUKARNO SAVO NAUDAI LAVIRUOJA TARP SOVIETŲ, KINIČIŲ IR AMERIKIEČIŲ, SAVO POLITIKA DEMORALIZUODAMAS PRIEŠKOMUNISTINIAMI NUSITEIKUSIUS VADUS. — ĮDOMI HONG-KONGO SITUACIJA IRGI VERTA PRISIMINIMO, KAIP PAVYZDYS, KUR KAPITALIZMAS DIRBA KARTU SU KOMUNIZMU.

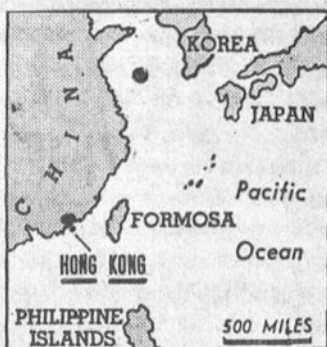
VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Šią savaitę Laosą aplėdo sovietų karinė misija, priskirta prie to krašto 'neutralistų'. Tai reiškia, kad sovietai palieka 'neutralistus' savo likimui -- iš šiaurinio Viet-Namo ir Kinijos diriguojamų Laos raudonųjų spaudimui. Atrodo, kad Harri-mano kelionė pas Chruščio-vą nieko nepadėjo. Laukiant tolimesnių įvykių tame fronte, ver-ta sykt pažūrėti, kas dedasi toli-mesnėje užfrontėje, nes Laosas ir net pietinis Viet-Namas yra per maži kšniai, kad patenkintų Raudonosios Kinijos apetitus.

Iš jaunystės į Rytus esame įpratę žiūrėti, kaip į tūkstančio ir vienos nakties pasakos šalį. Ten ir dabar vyksta pasakiški da-lykai, kuriuos iš karto sunku su-vokti.

Pavyzdys Nr. 1. -- Hong-Kongas! Kodėl Raudonoji Kinija, kuri ginklu buvo užpuolusi In-diją, nieko nedaro, kad prisijun-

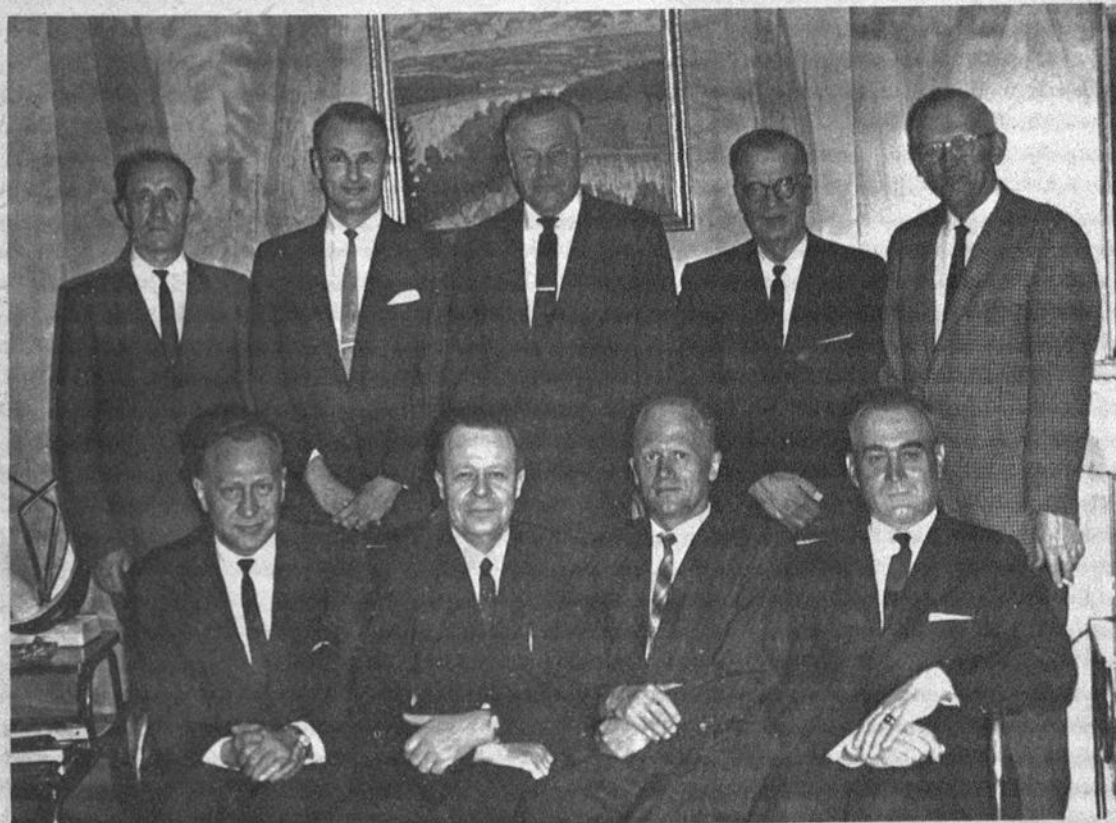
gus sau šį miestą -- britų kari-nos koloniją? Kariškai Hong-Kongą negalima apginti, bet ne-

reikia ir jokių karinių žygių. Tam milžiniškam miestui (netoli 3 mil. gyventojų) nuolat trūksta geriamo vandens, jo dalį jis gau-na iš Raudonosios Kinijos. Kini-čiai galėtų nutraukti tą tiekimą ir sustabdyti prekybinius ryšius su tuo miestu, ir jis, pilna to žodžio prasme, tuojau išdžiotų.

Nėra abejonės, kad anksčiau ar vėliau tas miestas grįš į Ki-nijos glėbį. Klausimas tik -- ka-da, First National Bank of Chica-go vicepirmininkas Gaylord A. Freeman jr. pasakoja Chicago Tribune skiltyje, kad jam vienas Hong-Kongo bankininkas kintetis aiškinęs, jog jis seniau manęs, kad Hong-Kongas dar galėsias penkis metus išlaikyti dabartinį savo statusą, dabar jam atrodo, kad tas laikotarpis galės tęstis ir 15 metų. Paslaptis glūdi tame, kad praktiškai per Hong-Kongą Rau-donoji Kinija palaiko visus savo užsienio ryšius su išoriniu pa-sauliu. Okupavusi Hong-Kongą R. Kinija vienu ypu nutrauktų tuos ry-šius, kurie yra jai gyvybiniai rei-kalingi. Dėl to į Hong-Kongą iš viso pasaulio traukia kapitalas, kuris ten per kelis metus 'apsi-verčia', amortizuojaasi. Už tai, jei jis ir žūtų, jis jau būtų atsita-nęs. Kitaip sakant, investuotas į Hong-Kongą kapitalas neša tokius nuostimčius, kad nebaisu, jei jo po kelių metų ir visai netektum.

Pasakiškos Pietryčių Azijos pavyzdys Nr. 2, yra Indonezija. Kaip tik pereitą savaitę jos prezidentas ir valdovas Sukarno paliepė jo paties paskirtam sei-mui jį išrinkti prezidentu iki gy-vos galvos. Tuo jis pasekė Ju-goslavijos Tito pavyzdžiui. Indo-nezijos Sukarno seka maršalą Ti-tą ne tik tuo atsitikimu, Tiesa, Sukarno niekadosis nesiskakė esąs

Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės valdyba, kuri rūpinasi II Tautinių Šokių Šventės leidinio išleidimu. Sėdi iš kairės: inž. Kostas Dočkus, pirm. Stepas Ingaunis, dr. Ferdinandas Kaunas, Antanas Markauskas. Stovi: Antanas Zailskas, Vytautas Zalatorius, Ignas Kazlauskas, Jonas Švedas ir V. A. Račkauskas nuotrauka

LIETUVOS NAUJIEŲ ATRANKA

PILKA RAŠYTOJŲ VIRŠININKO KALBA

Partijos apibartas rašy-tojas R. Lankauskas gavo pylos už rašymą apie pilkus dalykus: apie pilkus namus, pilkas gatves, pilką kavą, pilką nuotaką ir pilką gy-venimą. Dabar jis ar kuris kitas rašytojas turi naują panašią temą. Spausdinti tam, žinoma, nei Pergalėje, nei Literatūroje ir Mene da-bar jau nebus vietos, bet į "palovėje" laikomus litera-tūros archyvus, kurie Lie-tuvoje, sako, esą jau gana garsūs, ši tema tikrai pri-tiks. Tai įspūdziai apie ra-

šytojų pirmininko, premi-juoto poeto pilkiausia iš pil-kųjų kalbą, pasakytą rašy-tojų draugijos valdybos ple-numo susirinkime ir at-spausdintą gegužės 11-os dienos Tiesoje. Tai kalba, kokiai pasakyti nereikia būti rašytoju, nereikia būti poetu, nes tokio pilkumo kalbų pakankamai prisako patys pilkiausi biurokrati-nių įstaigėlių viršininkai, grįžę prie savo stalo po iš-klausyto vyresnių viršininkų išsibarimo.

Apie du trečdalius dide-lio laikraščio puslapio už-ėmusioje kalboje rašytojų pirmininkas -- viršininkas Mieželaitis pasirodė nuo sa-vęs neturįs ar nedrįsąs nie-ko pasakyti. Didžiąją kal-bos dalį jis paskyrė keleto pastarųjų metų bibliografi-jai: iš knygų lentynos ar iš bibliografijos biuletenių skaitė jo viršininkavimo

metu ir kiek anksčiau pasi-rodžiusių knygų pavadini-mus ir jų autorių pavardes. Kitą kalbos dalį užėmė Chruščiovo ir vilniškių parti-nių viršininkų jau po kelis kartus paskelbti pamoky-mai bei pabarimai rašyto-jams. Kaip ir anie, taip ir Mieželaitis dar kartą pa-braukė prieš plauką litera-tūros kritikui Ambrasui ir pilkai dabartinį gyvenimą v a i zduojančiam Lankaus-kui. O šalia to dar atskleidė rašytojams tokių "naujie-nų", kaip:

"Jeigu medžiui paker-tamos jo šaknys, su-nyksta ir jo kamienas. Šaknys -- tai gili-os socialistinės meno ir lite-ratūros tradicijos. Jau-nesnės menininkų kar-tos... neprivalo nihilis-tiškai užbraukti viso to, (Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* GRIEŽTI SOV. SĄJUNGOS PROTESTAI ir Chruščiovo gra-sinimai pradėti seriją naujų ban-dymų aotminiais ginklais priver-tė prezidentą Kennedy atšaukti numatytus atominį ginklų bandy-mus Nevadoje.

Chruščiovo protestų tonas ro-do, kad Sov. Sąjunga siekia juo pa-rodyti Raud. Kinijos valdovams, jog Sov. Sąjunga neina į kompro-misus su Vakaraais.

* JTO GALI SUSILAUKTI FI-NANSINIO BANKROTO, jei iki šių metų galo nebus surasta iš-eitis augančiam deficitui padeng-ti.

* ŠIO MĖNESIO GALE PAAIŠ-KĖS, kas užims atsistatydinusio Italijos premjero Fanfani postą. Po pralaimėjimų Italijos parla-

mento rinkimų metu, net ir krikšč. - demokratų partija ne-benori matyti Fanfani premjero poste.

* JAV DEMOKRATŲ PARTI-JOS Tautybių grupių komi-teto pirmininkas, NEW YOR-KO BURMISTRAS ROBERT F. WAGNER paskyrė pilnam laikui direktorių tautybių reikalams, lenkų veikėją W. Zachariasiewicz. Kitu to komiteto aukštu pareigūnu paskirtas buv. čekų laikraščio New Yorke redaktorius A.J. Va-luchek.

Tautybių komitete dar yra buv. gubernatorius Herbert H. Leh-man, graikų atstovas Gr. P. La-gakos ir J. C. Edelstein.

Neužilgo turėsią būti paskelb-ti ir regionalinių komitetų pa-reigūnai, kuriuose būtų įdomu matyti ir lietuviškų pavardžių.

Tuo labiau, kad, kaip burmis-tras Wagner išsireiškė: "Mes ruošiamės pilnu garu eiti į tau-tybių laukus, stengiantis patrauk-ti kuo daugiau amerikiečių, kal-bančių gimtąją kalbą. Mes nori-me įtikinti tuos žmones, kad jie taip pat sudaro integralinę Ame-rikos politinio gyvenimo dalį ir turi tas pačias teises, kaip ir visi kiti amerikiečiai."

* PO DIDŽIOJO DIENRAŠČIO STREIKO NEW YORKE, skaity-tojų skaičius sumažėjo 10%.

* DU LIETUVIAIS GARSINA-MI JAV ARMIJOS DEZERTYRAI, neseniai perbėgę (ar pergabenti) į Rytų Berlyną sudaro bendrą dezertyrų į rytų pusę skaičių -- 79. Jų tarpe 2 karininkai, 75 jų perėjo sieną Europoje, 2 Kore-joje ir 2 Kuboje.

Tik 48 jų tebėra anoj pusėj, 2 nusižudė, 29 sugrįžo. Daugu-ma jų dezertyravo ne ideologi-niais, o grynai asmeniniais su-metimais.

Šiandien ir rytoj

AMERIKA gal lėtai vysto erdvės užkariavimo programą, bet saugiai ir be žmonių aukų.

Dabar po Gordon Cooper sėkmingo skridimo, atrodo, bus dar labiau paspartintas Mercury ir Apollo programos vystymas, kad po penkerių metų mėnulyje galima būtų nuleisti žmogų, nors tai ir atsieis 20 milijonų dolerių.

Tačiau tose erdvės užkariavimo lenktynėse su sovietais iš-ryškėja vienas faktas. Kai Amerikoje kiekvienas laisvai gali ste-bėti iki smulkmenų astronauto pasiruošimą kelionėn, skridimą ir nusileidimą, Sovietijoje tokie dalykai laikomi didžiausioje pas-lapyje ir žmonėms rodomi tik po sėkmingo iššovimo, arba kai būna visai tikri, kad astronautas sveikas sugrįš žemėn. Visi ne-pasisekimai būna slepiami nuo žmonių.

Bet erdvė ne Sibiras ir vakarų stebėjotai gali stebėti so-vietų bandymus. Štai kodėl sovietinė spauda turėjo pripažinti savo nepasisekimus, kai jų raketos nepataikė į Venerą ir mėnu-ll.

Sovietai iki šiam laikui prisipažino erdvės užkariavime turėję dvi žmonių aukas. Izvestijos š.m. sausio 9 d. aprašyda-mos Nikolajev-Popovičiaus pasisekimą, prisipažino, kad anks-tyvesniais metais erdvėje žuvo du sovietų astronautai Piotr Ivanovič Dolgov ir Andrejev.

SOVIETAI nieko neskelbia apie kitas aukas, kurių pri-skaitoma net dešimt. Pavyzdžiui, 1959 m. vasario 4 d. vaka-ruose esančios stebėjimo stotys užregistravo telegrafinius ženklus tūlo Terenti Žiborin, kurie po 28 minučių skridimo aplink žemę, nutilo. Po metų kitas nežinomas sovietų astro-nautas dingio erdvėje. Jo širdies plakimas ir kvėpavimas buvo užregitruotas stebėjimo stočių. 1961 m. balandžio 7 d. žuvo raketai sprogus astronautas Vasilievič Zovodski, 1961 m. gegu-žės ir spalio bandymai irgi pasibaigė nepasisekimu, davusios žmonių aukų.

Visi tie faktai laisvojo pasaulio žmonėms leidžia trium-fuoti amerikiečių atsiektais laimėjimais, žinant, kad jie buvo be aukų. Čia vakaruose žmogaus gyvybė yra didžiai vertinama ir ja nerizikuojama dėl tautinio šovinizmo. Kitaip yra pas so-vietus. Tad visi mitai apie sovietų technikos pažangą grūna, kaip kortų nameliai.

KAUNE, vykdam statybą, vieno keltuvo kabelis trūko ir sunkiai sužeidė brigadininką Antanaitį. Kitą dieną į ligoninę atvyko katastrofai tirti komisija.

-- Kodėl įvyko ši nelaimė? -- paklausė Antanaičio komisijos pirmininkas.

-- Dėl to, kad mano draugai neužtenkamai seka socialistinio darbo metodus.

Komisijos sekretorius užsirašė:

-- Jų socialistinis išsilavinimas silpnas, -- aiškino toliau Antanaitis. -- Jie nėra pilnai susipažinę su sovietinės technikos pažanga...

Vienas komisijos narių paklausė:

-- Ar dar yra kokių kitų aplinkybių, kurios paaiškintų ka-tastrofą?

-- Taip, bet jums bus nežinoma.

-- Būtent?

-- Kabelis buvo surūdijęs. Jis dar buvo užsilikęs iš prieš-ka-rinių laikų.. (vg)

komunistas, tačiau jis gali virsti bet kuo, jei tik tai padėtų jam iš-silaikyti valdžioje. Čia reikia pa-stebėti, kad Indonezijos komuni-stų partija, kurios santykiai su Su-karno nėra visai aiškūs, yra tre-čia savo didumu po sovietų ir ki-niečių kompartijų. Už tai JAV... palaiko Sukarno. Valstybės De-partamentas, atrodo, mano, kad be Sukarno, kuris remiasi kariuo-mene, Indonezija atitektų komu-nistams. Už tai JAV spaudė Olan-diją, kad toji atiduotų jiems savo Naujosios Guinės salos dalį, nors jos gyventojai papusai nie-ko bendro neturi su indonezais. Sukarno yra gavęs apie 750 mi-lijonus dolerių pinigais, kurie bu-vo labai nenaudingai išleisti. Dar

visai neseniai, būtent, kovo 6 d. Sukarno vėl gavo 17 milijonų do-lerių paskolą ir 19,7 mil. kaip "bėdos" paramą. Kartu Sukarno yra pirkęs iš sovietų ginklų už 1,2 milijonus dolerių ir dabar spaudžia, kad JAV tą skolą atmo-kėtų! Tokia JAV politika labai piktina Indonezijos kaimynus, ypač tuos šiaurinius, kurie patys ginklų ir krauju (britams vado-vaujant) nugalėjo komunistus ir dabar -- rugpjūčio mėn. nori su-daryti Malaysios federaciją. (Žiūr. žemėlapi). Sukarno prie-šinasi Borneo šiaurinės dalies įsijungimui į tą federaciją ir nori tą salos dalį pasimti sau.

(Nukelta į 2 psl.)

Naujokų apmokymas...

VISA LIETUVA — TAUTOS KATYNAS (2)

O kas dėjosi Panevėžyje, atsi-
traukiant sovietų kariuomenei?
Vietos komunistų įskundimui buvo
nužudyti apskr. ligoninės gydyto-
jai St. Mačiulis, A. Gudonis, J.
Žemgulytis ir medicinos sesuo
Kanevičienė. Suėmę nusivedė į
NKVD įstaigos rūšį ir ten žiau-
raus kankinimo priemonėmis vi-
sus nužudė. Tuo pačiu krauge-
rišku įdūkimu enkavedistai su-
ėmė keliasdešimt cukraus fabri-
ko darbininkų ir juos ten suau-
dė.

Sustokime ties Praveniškiiais,
kas ten dėjosi? Čia nuo seniau
buvo Kauno sunkių darbų kalė-
jimo durpynas — stovykla. Ko-
munistai ją pavertė baudžiamą-
ja darbo stovykla. Daugiausiai čia
buvo laikomi suimti ūkininkai už
pylių neišpildymą. Dalis inte-
ligentų, darbo vengiančių ir šiaip
neaiškias nusikaltimo kaltinių.
Stovyklos administraciją sudarė

St. Gečas

tik lietuviai su stovyklos virši-
ninku komunistu Komaru prieky-
je. Paskelbus per Kauno radijo,
kad jau sudaryta Lietuvos vyriaus-
ybė ir Kaunas esąs laisvas nuo
bolševikų, virš stovyklos buvo iš-
kelta balta vėliava, Komaras kre-
pėsi į besitraukiančius rusų ka-
riuomenės dalinius su klausimu
— kas daryti su stovykla.

Atvykę rusų dalinys nuginklavo
sargybinius, suvarė juos su
jų šeimomis ir mažais vaikais į
vieną patalpą ir ten sušaudė.
Viena moteris, dėl paskutinių
dienų nėštumo negalėjo būti at-
varyta kartu su sargybinių šei-
momis, buvo sušaudyta savo kam-
baryje.

Žvilgsnis į Pietryčių Aziją

(Atkelta iš 1 psl.)

Malajos ministeris pirminin-
kas Abdul Rahman teigia, kad JAV
daro didžiausią klaidą, palaiky-
damos Sukarno. Jei Sukarno ne-
gautų pagalbos iš JAV, jam būtų
sunku išsilaikyti, nes krašto ūkis
nuo nepriklausomybės pradžios
susmuko ir 60% visų pajamų Su-
karno išleidžia savo kariuome-
nei. Jei Sukarno būtų nuverstas,
yra galimybė, kad įsigalėtų deš-
niųjų karininkų diktatūra, nes dau-
guma indoneziečių yra musulmonai ir
į kiniečius žiūri su nepasitikėji-
mu, o tuo pačiu ir į komunistus.

Norėdamas palaikyti tautos
nuotaikas savo naudai, Sukarno
visą laiką kalba apie naujus už-
kariavimus. Jei jam pasisektų
sukliudyti Malajijos federacijos
sudarymui, jis savo žvilgsnį nu-
kreiptų į Australijos valdomą Nau-
josios Gvinėjos dalį. Karinio kon-
flikto atveju Australijai, kuri iki
šių dienų krašto apsaugai skyrė tik 3%
savo biudžeto, būtų sunku išsilaikyti
— neseniai samprotavo šveicarų
Neue Zuercher Zeitung.

Praktiškai Australija turinti tik
3,000 vyrų, kuriuos šiandien ga-
lėtų mesti į frontą, kas yra labai
mažai, palyginti su šimtadiukstan-
tine Sukarno armija. (Indonezija
turi per 100 milijonų gyventojų,
Australija — 10 milijonų). Žino-
ma, australai yra žymiai prana-
šesni už indoneziečius, už tat karo
eiga nėra visai aiški, iš kitos pu-
sės Naujoji Gvinėja nėra Austr-
lijai gyvybiniai reikalinga, todėl
dėl jos gal ir neapsimoka kariau-
ti. Bet jei Sukarno įsigalėtų viso-
je Naujojoje Gvinėjoje, komunisti-
nė ar pusiau komunistinė sant-
varka būtų tiesioginė Australijos
kaimynė. Jei dabartinė įvykių
raidą tęsis toliau, nesunku numa-
tyti, kad visa Pietryčių Azija pa-
teks Kinijos jei ne valdžion, tai
stiprion įtakon. Reikia neužmirš-
ti kad į pietryčius nuo Singapo-
ro gyvena apie 15 milijonų kinie-
čių, kurie sudaro visų tų kraštų
daugiausiai pasiturintį šviesiau-
sį gyventojų sluoksnį ir, eventua-
liai, stipriausią penktąją kolo-
ną.

Ar ne pats laikas būtų pagalvo-
ti apie mūsų tautos Katynų do-
kumentaciją? Ji mums daugelį
žvilgių pasitarnautų. Tai būtų
aiškiausias dokumentas prieš ra-
finuotą Sovietų propagandos ma-
šineriją ir mums metamus kalti-
nimus. O taip pat didžiai pasi-
tarnautų ir laisvinimo bylai.

Mūsų jaunoji karta nemačiu-
si, nepergyvenusi tų Sovietų oku-
pacijos baisumų, lyg ir nesupran-
ta mūsų pasitraukimo iš tėvynės
prasmės. O ji, jaunoji karta, tu-
rėtų būti kuo geriausiai infor-
muota apie Sovietų okupacijos
„žygdarbius“ Lietuvoje. Nes jie
turės užimti mūsų vietas ir tęsi-
ti toliau Lietuvos laisvinimą, jei
laikas to pareikalautų.

Bet grįžkime dar prie Katynų.
Neužtenka paminėti pačių sker-
dynių fakto, bet reikia pagalvoti
ir apie psichologinę tų Katynų kru-
viną. Juk žmogus nebūna nei iš
šio, nei iš to pamaitas jam nieko
neįsivaizduojant, nesuprantant ir
likviduotą. Jis nuo pat jo suėmi-
mo, nežinodamas kiek ilgai tas tęsė-
si, ligi nužudymo pergyveno neįsi-
vaizduojamą kančią ir pasibaisė-
jimą. Pirmiausiai kentėjo pats
dėl savo likimo, dėl savo šeimos,
artimųjų. Kiek čia yra psicho-
loginiai dramatiniai scenų, per-
gyvenimų.

Tik pagalvokite! Rainių žudy-
nės prasidėjo ryte ir baigėsi vė-
lai vakare. Nelaimingieji buvo
grupėmis iš Telšių kalėjimo ve-
dami kieman, čia raiščiais pa-
žabojami per burną, perduriami
per vidurius durtuvais, metami
minkšvėžimui ir vėžami į Rainių
mūšką. Likusieji kameroje žino-
jo, kas čia dedasi ir kas jų lau-
kia... Praveniškiuose ruošimas ir
akivaizdus likvidavimas grupė-
mis nelaiminguosius privedė prie
pamišimo. Panevėžio gydytojų ir
darbininkų likvidavimas taip pat
tęsėsi kelias valandas. Visur bu-
vo žiauriausių dramatinų scenų.

Štai, čia geriausia tema Lie-
tuvos Katynų romanui, kuriam
reikalinga dramatiniai gabi ra-
šytojo plunksna. Tai būtų pats
geriausias visų laikų romanas
mūsų kovos prieš bolševikinį pa-
vergimą.

Kun. J. Pragulbicko sukaktuvės

Šiomis dienomis kun. Juozas
Pragulbickas atšventė savo 60
metų amžiaus sukaktį. Ta proga
Elizabethe'o skautų — skaučių ir
Lituaništinės mokyklos tėvų ko-
mitetui Lietuvių svetainėje buvo
suruošę jam vaišes. Sveikinimus
pareiškė prel. M. Kemežis, kun.
V. Karalevičius ir dr. T. Židraitis.
Be to, dar sveikino dr. St.
Petrauskas, prof. J. Žilevičius,
H. Bitėnas ir Lituaništinės mo-
kyklos tėvų komiteto vardu K.
Kaspariūnas. Lietuvių Skautų ir
Skaučių tėvų komiteto vardu pla-
tesnę jubiliejaus gyvenimo apžval-
gą papasakojo J. Veblaitis. Puotai
vadovavo vargonininkas V. Ma-
maitis. Sveikinimams pasibaigus
buvo įteiktos dovanos ir pagaliau
pats jubiliejaus pasakė šiltą padė-
kos žodį.

Kun. Pragulbickas yra gimęs
1903 m. balandžio mėn. 8 d.,
Viršulių kaime, Ylakių valsčiu-
je, Mažeikių apskrityje. Augo jis
Gintalaičių kaime, kur jo tėvai
turėjo gražų 50 ha. ūkį. Šeimoje
buvo keturi broliai ir sesuo. Vien-
as brolis gydytojas šiuo metu
gyvena Michigano valstybėje, kiti
likę Lietuvoje.

Vidurinį mokslą lankė Skuode,
Ylakiuose ir Telšiuose. Jausda-
mas kunigo pašaukimą, 1924 me-
ties įstoja kunigų seminarijon
Kaune. Ten jam teko, kaip ži-
nia, mokyti Maironio įtakoję,
kur lietuvių tautinė sąmonė jau
buvo plačiai rišama su būsimo
kunigų auklėjimu. 1931 metais
kun. Juozas Pragulbickas baigia
Vytauto Didžiojo Universitete
teologijos fakultetą ir tais pa-
čiais metais įšventintas į kunig-
us. Vikaravo jis Tryškiuose,
Skuode, ir Švėkšnoje, o nuo 1935
m. skiriamas Netūnų ir nuo 1939
m. Batakių kelionai. Rusams an-
tru kartu okupuojant Lietuvą pa-
sitraukia Vokietijon, kur kapello-
no pareigas eina Arnberge ir
Bochholte. Nuo 1950 m. atvyko į
Ameriką ir pradėjo apsigyveno
Bayonėje ir tartininkavo prel.
M. Kemežium, tada buvusiam kle-
bonui. Dabar jau 10 metų kaip vi-
karauja Elizabethe ir lietuvių
tarpe yra vienas iš populiariausių
kunigų.

Kun. Juozas, kaip dvasiškas ir

Kun. Juozas Pragulbickas

kaip žmogus, yra ramaus būdo ir
pagyrų nemėgstantis asmuo. Jei
jis ką daro, tai veikia tyliai, be
pompos, be garbės troškimo.
Kaip žinia, šios savybės yra ti-
piškos žemaičio būdai ir gal dėl
to jis Elizabethe yra visų taip
mėgiamas. Jau eilė metų, kun.
J. Pragulbickas vadovauja Litu-
aništinėi mokyklai, remia spau-
dą, dirba su skautais, veikia Bal-
fe ir Liet. Bendruomenėje. Jis
yra vienas iš nedaugelio kunigų,
taip nuoširdžiai dirbančių lietu-
višką darbą. Nuo lietuvių jis ne
tik nesišalina, bet dažnai akty-
viai ir savo auka paremia mūsų
jaunimo tautinę veiklą.

Šia reikšminga 60 metų am-
žiaus proga linkėtina jam svei-
katos bei daug darbinių ateities
metų.

(iv)

KAUNE AUGA NAUJA IETININKĖ

Kaune vis geriau pasižy-
mi nauja sportininkė — ie-
ties metikė Aldona Stan-
čiūtė. Kauno medicinos in-
stituto studentė. Gegužės
mėnesį įvykusiose varžybo-
se visi jos metimai buvo
daugiau kaip 50 metrų. Ge-
riausias metimas — 54,35
metrai.

Dalyvavo varžybose ir
buvusi pasaulinė ieties me-
tymo čempionė Birutė Ka-
lėdienė, bet jai šį kartą be-
pavyko pasiekti 51,74 m.
Pasaulinė čempionė ji buvo
tapusi, kai numetė ietį
57,49 m. Bet po poros metų
ją nuvainikavo latvė iš Le-
ningrado, Elvyra Ozolinia,
numetusi 57,92 ir paskui
netrukus dar toliau — 59,55
m. Taigi Stančiūtei iki Ka-
lėdienės pasiekto nuotolio
dar stinga 3,14 m., o iki
Ozlinos — 5,20 metrų. Bet
Stančiūtė dar tik „auga“ ir
kauniečiai jau beveik ne-
abejoja po kiek laiko susi-
lauksia savo tarpe naujos
pasaulinės ieties metimo
čempionės. (LNA)

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

kas iki jų buvo padary-
ta"...
Arba: "Literatūra kuria
ne vienas, ne du, ne trys
žmonės"...

Tyliomis praslydęs pro
jam pačiam iš partijos
kreiptą priekaištą už palin-
kimą į formalizmą, Mieže-
laitis pasikritikavo tik už
nepakankamai uolų vir-
šininkavimą rašyto-
jams:

"Rašytojų sąjungos val-
dyba, jos vadovybė ir aš,
kaip jos pirmininkas, ne
viską dar padarėme, kad
pašalintume nesklaidumus,
kad suburtume, dar la-
biau kontroliuo-
tume visą mūsų talen-
tingą, sveiką, gerą ir darb-
tų kolektyvą".

Ir čia pat pasisakė, kad
ne jo ir ne valdybos galva
tinkamai pažaboti tą talen-
tingą, sveiką ir gerą kolek-
tyvą. Sako, kad darbą rei-
kia gerinti, reikia stiprinti

IŠKIRPTI

ŠILUVOS ŠVENCIAUSIOS MARIJOS GARBEI LIETUVIŲ PAMINKLINEI KOPLYČIAI WASHINGTON, D. C.

Pritardamas pasiryžimui įamžinti šv. Marijos
apsireiškimo Šiluvoje atminimą ir Lietuvių vardą
Nekaltai Pradėtos šv. Marijos šventovėje Wash-
ington, siunčiu savo auką \$....., kaip Lie-
tuvų pagarbos šv. Marijai ir vieningumo ženklą.

Rašyti: COMMITTEE FOR THE CHAPEL
OF OUR LADY OF ŠILUVA,
6727 So. California Avenue,
Chicago 29, Ill.

Aukotojo vardas ir pavardė:

Adresas: gatvė:

City

Zone

State

ECHO VALLEY

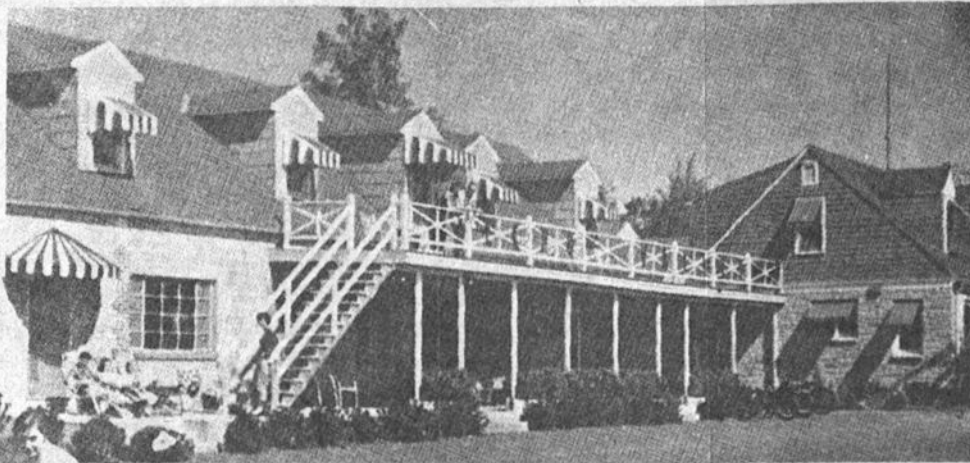
Lietuviai savininkai
ELENA ir JULIUS GARMAI
Visus malonius kviečia atvykti
Iš anksto kreiptis:
ECHO VALLEY
ECHO LAKE, PA.
Telef.: AReacode: 717-424-1920.

Nuolaidos: organizacijoms, stovykloms, suvažiavimams.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

ATIDARYTA ISTISUS METUS

DŽIAUGSMAS — POILSIS IR RAMYBĖ POCONO KALNUOSE.

Kur vakar dienos malonumai — tampa rytdienos
maloniais prisiminimais...

Puikūs ir patogūs kambariai su televizija, radijo ir
voniomis, arba atskiri nameliai.

Modernus baras, didelis maudymosi baseinas ir ežerėlis,
20 akrų miško, visokiausias sportas vasarą ir žiemą,
šokiai ir geras lietuviškas maistas.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIE-
NOS, NĖŠ DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90
DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME
PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBŲ
GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikinas.

R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

KAD JIE EITŲ PAREIGOS IR KILNESNIŲ IDEALŲ VEDINI

Kiekvienų metų pavasarį viena mokyklinio amžiaus karta džiaugiasi užbaigusi mokyklos etapą, kuris nereikalavo nei didelio savarankumo nei ypatingos iniciatyvos. Tai vidurinis mokslo etapas, kurio metu dar tik pradeda formuotis pirmieji asmenybės pumpurai. Teko padirbėti, teko pasitempti, teko ir laimėti, pasižymėjus išimtinai pažanga.

Spauda užpildyta sąrašais išskirtinų moksleivių, laimėjusių stipendijas tolimiesiems mokslui, laimėjusių ir kitokių atžymėjimų ženklų, dovanų ir tituli. Nestinga ir gražuolių konkursų, pompos, iškilmių, gražių kalbų ir linkėjimų.

Moksleivija žengia ant didesnio savistovumo kilimo, ištiesto pasaulyje, kurio jis neketurė, bet kuri, jei likimas lems, jam bus pavesta tobulinti, padaryti geresnį gyventi sau ir savajai kartai.

Šioje visko pertekusioje šalyje tolimasis mokslo siekimas, savojų akiračio plėtimas, žada gražesnę rytojų ir plačias galimybes reikštis ir gyventi sotų ir patogų gyvenimą. Nors tai iliuzija, kuria gyvena ne mažas skaičius šios šalies žmonių, kurių pasaulis, kurių geografinės ribos prasideda ir baigiasi galinga ir turtinga Amerika.

Tai magiškas žodis, jau kelis šimtmečius traukęs žmones, kaip į išsvajotą pasakų šalį.

Puslėtų rankų, pertemptų raumenų, nepaprastos valios ir pasiryžimo dėka, ši šalis, tiesa, išaugo į pirmąją pasaulio šalį. Į geografinę ir žemės turtais pertekusią galybę, kuri ilgainiui savo gerbūvyje užliūliuota, pamatė, kad šalia jau auga kita galybė, iškilusi ne kūrybine, bet destruktvyne jėga, kuri vadovaujasi ne žmonių gerbūvio, bet jų nuožmiems tikslams pavergimo idėjomis.

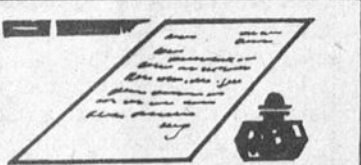
Toji jėga -- tai komunistinis pasaulis. Tai jėga, kuri turėtų priversti ir Amerikos jaunąją kartą baigti svajones apie "laisvą laiką", kuri turėtų paskatinti ugdymą tų žmoniškumo dorybių ir tų idealų, kurie netelpa siauroje geografinėje apibrėžtoje, ar tai vadinamajai Amerika ar Vakarų pasauliui.

Ateina laikas, kada nuo jaunimo auklėjimo, nuo skiepimo jame didžiųjų žmoniškumo idealų priklausys ne vieno krašto, bet visos žmonijos likimas. Galingo krašto jaunimas privalo turėti ir didesnius įsipareigojimus. Krašto galingumas nėra savaime atsiradęs ir savaime neišsilaikys. Jo galybė kuria, ją sudaro to krašto žmonių valia, jų kūrybinė galia, jų visuotinio žmoniškumo esmės samprata.

Lietuvių tautos vaikai šiame krašte jau ne kartą įrodė, kad jie be jokio mažavertiškumo komplekso gali drąsiai stoti pirmiausių šio krašto moksleivių gretose. Nerasite mokyklos, kurios sąrašuose nebūtų atsižymėjusio moksleivio. Bet aukštesnio mokslo siekimas, jame atsietai laimėjimai dar nesudaro ribos, ties kuria galėtume sustoję šaukti "valio". Ne vien tėvų, bet visos visuomenės suburtinis uždavinys, kad mūsų jaunimas, eidamas stebėtinai gražiu ir pažangiu mokslo keliu, nesustotų ten, kur prasideda egoistinė asmens laimė.

Šiandien pasauliui, o tuo labiau ir šiam kraštui, reikia jaunimo, einančio pareigas tėvų žemei ir kilnesnių idealų žmonijai keliu. (j.č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

APIE GRAŽIUS GESTUS

Gražūs gestai, pasirodo, turi dar pasisekimo lietuvių visuomenėje. Mano kuklia nuomone apie juos susidomėjo net du Amerikos lietuvių laikraščiai: Naujienos ir Vienybė.

Abu organai susidomėjo mano paslaptimis viešiomis iš Amerikos. Naujienos mano, kad pagrindinė mūsų viešnia buvusi ponis Tysliavienė, o šioji nuo tos viešnagės ginasi. Dėl teisybės, turiu paaiškinti, kad tiek Paryžius, tiek ir Greimų šeima susilaukia nemaža viešnių iš Amerikos: ir vis pačių gražiausių, pačių elegantiškesnių, pačių kultūringiausių. Lankėsi, pavyzdžiui, ponis Valiūnienė, lankosi, pavyzdžiui, ponis Tūbelienė. Ponia Tysliavienė nėra tad, rodos, jau tokioj blogoj kompanijoj, ir man kiek skaudu, kad jos vizitas pas mus jau paliko tokį nemalonų įspūdį, jog jinai rado reikalo, jį atpašakodama, kalbėti apie Greimo "heroizmą" kabutėse. Skaudu, bet ir nuostabu; nei aš savęs, nei kiti manęs iki šiol dar neišilau. nei kabutiniu heroizmu niekad nėra laikę. Gyvenimas pil-

nas surpyzų.

Jei Vienybės akyse aš -- "herojus", tai Naujienos, atvirkščiai, man prikiša "perdėtą humanąizmą". Komplimentai, matote, iš abiejų pusių, tik sunkiai suderinami.

Naujienos skaito save, jei neklystu, socialistiniu laikraščiu, už tat joms pagrindinės marksistinės kritikos kategorijos neturėtų būti svetimos. Jonas Deksnys gali būti kaltas ir juodas objektyviai imant, bet tai netrukdo savęs klausiti, kiekie buvo, subjektyviai imant, jo psichologiniai keliai ir takeliai, tai netrukdo bandyti jį kaip žmogų suprasti. Atsiprašdamas norėčiau priminti Naujienoms, kad socializmas yra vis dėlto, ir visų pirma, humanizmas.

A. Greimas, Paryžius

KUR TAS DEMOKRATIŠKUMAS

Draugas ž.m. gegužės mėn. 15 d., rašydamas apie Steigiamąjį Seimą, tarp kita ko rašo:

"Lygiai prieš 43 metus susirinkusį Steigiamąjį Seimą Lietuvos žmonės išrinko slapto, laisvu ir demokratinu balsavimu... Lietuvos žmonės... pasi-

ST. JARAS UŽLYGINA L. DOVYDĖNO IŠKASTAS VILKDUOBES (1)

Istorija nesena ir visiškai paprasta: 1962 m. Dirvos 150 nr. ir 1963 m. 1 ir 2 numeruose L. Dovydenas paskelbė pluošteli atsiminimų iš pirmojo bolševikmečio Lietuvoje.

Dėl autoriaus kai kurių teigimų, kitaip nušviečiančių ano meto faktus, atsliepiu (Dirva, 10 nr.) archyvinės medžiagos ištraukomis, galvodamas patarauti skaitytojui bei atsiminimų autoriui tiksliau atsiminti istorinę tikrovę, ištiesinti atsiminimuose užtiktus vingius. O kad atsiminimuose duobėtų vietų yra, apie jas laiškuose Dirvai (14 ir 15 nr.) užsiminė J. Jakštas ir V. Rastenis.

Nesutikdamas su mano pastabomis, L. Dovydenas bandė (Dirvos 48 ir 49 nr.) ilgais išvedžiojimais -- "L. Dovydenas atsako St. Jarui" -- atsikirsti. Kankliuodamas tėvynės meilės motyvus, ekskursuodamas į praeitį ir ateitį, barstydamas pranašystes Dovydenas neatsakė į mano pastabas ir faktus.

Vengdamas kalbama tema aiškiai išsitiarti, Dovydenas metė kaltinimą, girdi, aš jį stabdžiau "fantazijos laukuose", pastabomis aš duodąs medžiagos sovietinei spaudai daryti išpuolius prieš išveiviją.

Fantazijai žaboti nėra apinasrio bei žąslų: fantazijai reikštis erdvės plačios. Bet kai kalba sukausi apie istorinius, daugumai žinomus faktus, fantazijos laukas siaurėja. Juk ir Dovydeno minima vyža, kad ir kaip fantastiškai nupinta būtų, kanklėmis niekas jos nepavadins, o dailiai nužiesto molinio puodo nepalauks krikščioninės taurės pakaitalu.

AR DOVYDĖNAS BUVO ĮTRAUKTAS "DELEGACIJOS" SUDĖTIN?

Dovydenas mano pastabas iššaukė teigimais, girdi, 1940 m. jis buvęs įtrauktas vadin. delegacijon vykty Maskvon parvežti Lietuvai Stalino saulės. Aš įrodžiau, kad "delegacijos" sudėty Dovydeno pavardė nebuvo nei įrašyta, nei paskelbta.

Toliau: Dovydenas šią "delegaciją" pavadino "Aukščiausios Tarybos nariais". Archyvinė medžiaga aiškiai byloja, jog tariama delegacija buvo "patvirtinta" vadin. L. Seimo ir tariami delegatai nebuvo "aukščiausios Tarybos nariais".

Mano buvo suabejota ir dėl Dovydeno teigimų -- būk komparti-

sakė už demokratinę santvarką. Susirinkęs S.S. turėjo aiškius nurodymus, taip pat ir tautos pilnus įgaliojimus...

Keisti reikalai. Anais metais demokratinė santvarka buvo svarbiausia politinė doktrina. Šiandien veiksniai demokratinio principo bijo, kaip žydą kryžiaus. Anais metais žmonių valia buvo aukščiausias įsakas, šiandien -- bijok prasižioti, nes būsi tuojau apšauktas komunizmo agentu, skaldančiu veiksmų veiklą.

Jei anais laikais demokratinis principas buvo geras, tai šiandien jis turėtų būti dar geresnis, nes žmonės žymiai daugiau išsprę. Jei demokratinį principą padėtu me veiksmų sudarymo pagrindan, nebūtų tiek ginčų ir nesusi-pratimų.

A. Musteikis
Detroit

ja jam davusi pasiskaityti slapta Sierovo instrukciją bei Dovydeno turėto pašnekesio su vyr. okupanto enkavedistu Gladkovu.

Aplenkdamas pateiktus faktus bei klausimus, savo atsikirtime Dovydenas mane bara, -- kodėl aš paskubėjau su pastabomis. Reikėję palaukti pilnų jo atsiminimų knygos pasirodymo.

Išplaukiant iš tokio samprotavimo galia ir aš Dovydeną "api-barti" -- kodėl jis skubėjo skelbti ištraukas iš savo anglų kalba paruoštos atsiminimų knygos?

Dėl mano pastabų Dovydenas meta kaltinimą: "sustiprindamas savo žinojimą, Jaras nurašo iš Tarybų Lietuvos laikraščio žinias, kas buvo su delegacija Maskvoje, kas ką vertė, kas kalbėjo".

Ne, Tarybų Lietuva man neteko naudotis: kiek atsimeu, tokiu pavadinimu laikraštis dar nebuvo pasirodęs. Be to, juk yra kitokių šaltinių ir jie lengvai padeda su-sekti Dovydeno laigymus "fantazijos laukuose". Pagaliau ir pats Dovydenas savo atsiminimuais suteikia medžiagos, aiškiai rodančios istorinės tikrovės iškreipymą.

KLaidžiojimas FANTAZIJOS LAUKUOSE

Sustokim prie nelaimingos "delegacijos", vykusios Kremliu "prašyti" Lietuvą priimti į Sovietų Sąjungą.

Dovydenas teigė, jog ir jo būta "delegacijos" sudėtin įtraukto, bet iš jos atsikaręs. Dirvos 150 nr. Dovydenas rašė: "atsisakyti buvo ne lengva... Aš nutariau susirgti. Bet prieš pat delegacijos išvykimą (mano pabraukta) pas-kambinau Preikšui". Pastarasis siūlęs atsiusti daktarą, bet Dovydenas išsiaiškines su Preikšu, nes -- "Preikšas kitą dieną pas-kambino", rašo Dovydenas, "kad kompartija nutarusi mane pailkti ramybėje, nes ligai susikomplicavus būsią daug nepatogumų".

Taip apie savo išstojimą iš "delegacijos" aiškina Dovydenas.

Žiūrėkim istorinės tikrovės: "delegacijos" sudėty L. Seimas "patvirtino" ir viešai pagarsino 1940 m. liepos 23 d. Tariamų delegatų sąrašą Dovydeno pavardės nėra!

"Delegacija" iš Kauno geležinkelio stoties Maskvon išvyko liepos 30 d. 22 val., gi Dovydenas rašo, kad jis "apsisprendė" Maskvon nevykti ir prieš pat delegacijos išvykimą pranešė Preikšui. Kaip aiškinti tariamą iš "delegacijos" atsisakymą, kai vadin. delegacijos sudėty Dovydeno nebuvo?

Tai tikrai nepažabojamos fantazijos išdaigos: Dovydenas apsimeta sergančiu, tupi namuose, veda telefoninius pasikalbėjimus su Preikšu, kompartijoj "užkuria pirtį", siekia iš "delegacijos" atsipalaiduoti, kurion jo niekas neįrašė ir "nepatvirtino".

VADIN. L. SEIMAS IR AUKŠČ. SOVIETAS VAIDINO SKIRTIN-GUS VAIDMENIS

Dovydenas nesukalbamas ir dėl vadin. Liaudies Seimo pavadinimo. Be jokių įrodymų atsiminimų ištraukose teigė, o ir skirtame man atsakyme nedavė paaiškinimų, kodėl, jogalva, Maskvon vykty parinktą "delegaciją" reiktia vadinti "Aukščiausios Tarybos nariais"? Dovydeno teigimu, ir 1940 m. liepos 14 ir 15 d. vykdy-

ti "rinkimai" į vadin. L. Seimą buvę rinkimai į Aukšč. Sovietą.

Tik šios dienos vadinome, o ir formaliuose raštuose, memorandumuose, aiškinimuose, istorinių įvykių apybraižose vadin. L. Seimą žymėjome, kaip sovietų okupacinės jėgos padarą, skirtą įteisinti karinę okupaciją Lietuvoje. Tariamus vadin. L. Seimo nutarimus vadinome niekiniais; taipgi skyrėme datas kada prasidėjo ir baigėsi vadin. L. Seimo vardu vykdyti okupanto vaidinimai ir kada Aukšč. Sovieto imta skelbti vadinami nutarimai, Lietuvos sovietizacijos vykdymas.

Aukšč. Sovietas neatsirado, kaip Dovydenas mano, su tariamų deputatų išrinkimu į vadin. L. Seimą: Aukšč. Sovietui atsirasti trūko specialiai parašyto vaidinimo, scenos, scenarijaus, vaidinimui vykdyti butaforijos bei kitokių atributų. Turėjo būti paruosta "stalininė konstitucija", nepaprastoj sesijoj vadin. L. Seimas turėjo suvaidinti sceną, kad jis konstituciją "patvirtina" ir pagaliau vadin. L. Seimas specialiu nutarimu turėjo persikrikštyti -- pasivadinti "Laikinuoju LTSR Aukšč. Sovietu", gi Sovietas "sudaryti" LTSR aukštusius valdžios organus. Šis sovietinis vaidinimas buvo pradėtas 1940 m. rugpjūčio 24 ir užbaigtas 25 d.

PRIEŠ 20 METŲ KALBĖTA KITAIP

Kai vadin. L. Seimas buvo

(rugs. 24 d.) suvartytas vaidinimo, tada ir Dovydenas, atsliepdamas į J. Paleckio pranešimą apie Lietuvos įjungimą Sovietų Sąjungon, į snaudžiančius "deputatus" kreipėsi ne kaip į Aukšč. Sovieto atstovus, bet: "Draugai ir draugės, Seimo atstovai ir čia susirinkusioji publika... esu giliai sujaudintas po įgaliosios delegacijos pirminko pranešimo, kurį ką tik padarė drg. Justas Paleckis".

Pagaliau ir 1942 m. rugs. 30 d., kai okupantas su savo sovietais, vadinamais deputatais ir kvailin-gais jau buvo pabėgęs Rusijon, dalis Kaune susirinkusių buv. L. Seimo narių savo priimtoje rezoliucijoje, po kuria yra ir Dovydeno parašas, vadin. L. Seimo ne-krikštijo Aukšč. Sovietu, nepasi-vadino to Sovieto nariais, bet kalbėjo kaip "buvę L. Seimo nariai". Tame susirinkime darydamas pareiškimą "Mano kelias į Liaudies Seimą", Dovydenas aiškiai skyrė vadin. L. Seimą nuo Aukšč. Sovieto. Jis sakė: "Aš, kaip buvusio L. Seimo, vėliau -- Aukšč. Tarybos narys, esu ir buvau tik bolševizmo metodų ir mūsų tėvynės nelaimės auka..."

(bus daugiau)

DIRVOJE GALITE ISIGYTI AR UŽSISAKYTI

Br. Railos: Tamsiausia prieš Aušrą -- \$5.00.

Br. Railos: Iš Paskenduso Pasaulio -- \$5.00.

Rap. Skipitis -- Neprikl. Lietuvą Statant -- \$5.00.

F. Neveravičiaus -- Blaškomos Liepsnos (2 tomai) po \$2.00.

M. Biržiška -- Lietuvių Tautos Kelias II t. -- \$3.00.

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD -- OSTERVILLE, MASS. KUR-ORTE PRIE ATVIRO ATLANTO PRIVATAUS PLIAŽO, PUŠŲ PAVESYJE GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖJE

JANSONŲ VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Graži vila ir erdvūs kambariai.
- Privatus 2 akry pušynas -- parkas.
- Šiltos Golfštromo srovės atviros jūros plažas vos 7 min. pešioms.
- Rami aplinkuma -- daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Geras ir sveikas lietuviškas maistas ir malonus patar-navimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 15 D. IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus malonai kviečia atvykti praleisti atostogas.

Iš anksto kreiptis:

E. JANSONAS, 15 Rosedale St., Boston 24, Mass.
Tel. (Area 617) 288-5999.

Po birželio 15 d. -- AUDRONĖ-JANSONAS --
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

KRUPNIKAS GARSINA LIETUVĄ... MADRIDE

Madridas -- didmiestis ir turi savo metro (Požeminį traukinį), tuo pat vardu kaip ir Paryžiuje. Skiriasi tik tuo, kad po nosis neužsidaro durys, nes jų nėra, todėl gal kiek didesnė spūstis. Yra dudangoraižiai, bet mies- to vaizdo negadina. Gatvės pla-

LAISKAS IŠ ISPANIJOS

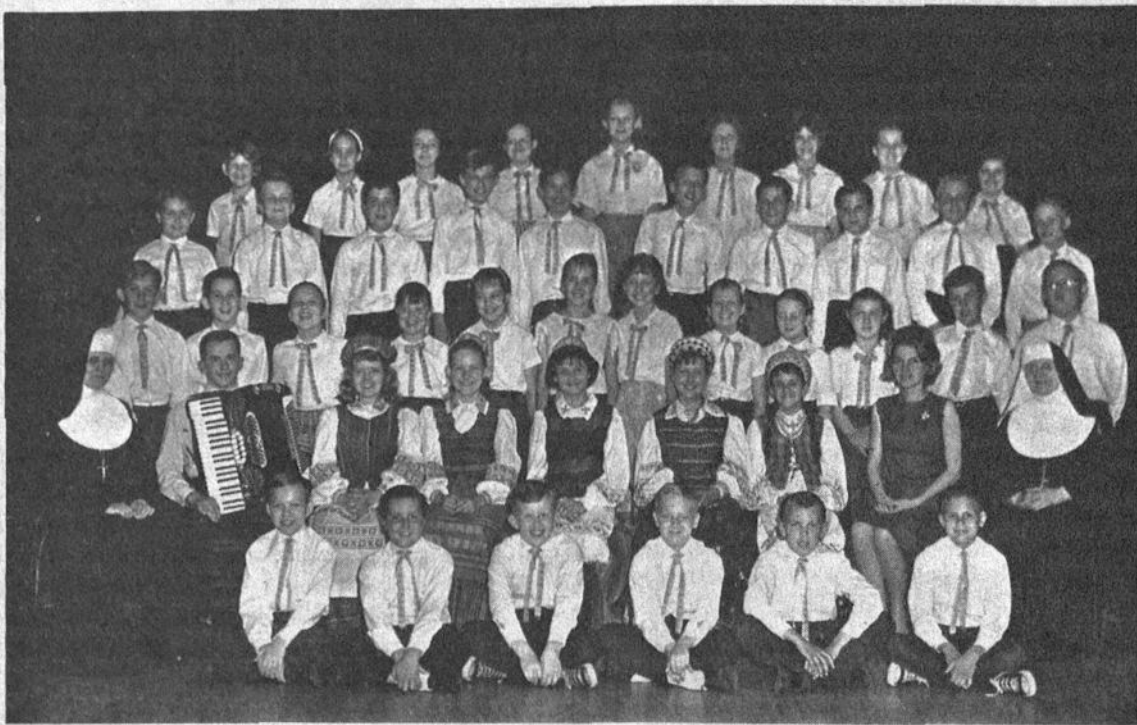
čios (naujame mieste) -- galėtų pavydėti kiekvienas didmiestis. Taksai pigūs. Kur nors netoli nuvažiuavęs sumoki tiek, kiek Paryžiuje dar nepradėjęs važiuoti (pradinė kaina skaitikly 5 pesetas, Paryžiuje apie 18). Gatvėse daug medžių. Gražūs parkai. (Visa tikrai taip kaip rašo turizmo vadovai) Bet mes stengiamės jų neprisišaukti ir eiti savais keliomis instrukcijų numatytais keliais.

Prieš maurų atvykimą į Ispaniją, Madridas buvo nežymus ir mažas miestelis ir sostinė tapo tik XIV-me šimtmety. Tai yra moderniškasis didmiestis ir, palyginus su kitais miestais, turi nedaug senovės paminklų. Bet ko netrūksta, tai muziejų. Jame yra 28 muziejai (neskaitant rūmų vienuolynų, gen. gyv. namų etc.) kurių tarpe pasaulinio garso -- Prado. Kaip kiekvienas musulmonas bent vieną kartą savo gyvenime turi nukeliauti į Meką paliesti Okaabos akmenį, taip kiekvienas menininkas turėtų atlikti perelinažą į Prado, paganyti savo akis tarp šedevrų, kokių niekur kitur pasauly neegzistuoja: Greco, Goya, Velasquez, neskaitant Murillo, Rembrando ir kitų, o ten esančias kelias kopijas darė tokie kopijuotojai, kaip Rubensas ir Van Dyke. Nežinia, kurie geresni: kopijos ar originalai.

Jei kieno "pirmoji meilė" buvo Velasquez, tai jis čia gali nualpti pamatęs visus jo šedevrus, po to perėjęs per Goya sales susvyruoti, apalpti ties Murillo nie-

kuomet nematytais peizažais ir gauti širdies smūgį pamatęs El Greco Toledo. Šitokios emocijos daug kam padėtų surasti patį save. (Tarp kitų Prado turi geriausius paveikslus Jeronimo Boch, Bregelio, Patinero -- sur. realizmo tėvus ir protėvius).

Be visiems žinomų muziejų Madride yra dar vienas 29-tas tik siauram mėgėjų būreliui žinomas muziejus "Chicote" 12Nr. Cale Antonio, kur ir Lietuva turi savo atitinkamą skyrių, su geltona, žalia, raudona vėliavyte. Tai yra viso pasaulio alko- holinių gėrimų muziejus. Įleidžia tik su palydovu, kad vizitotojai nepadarytų iškados, kaip tas oželis išokęs į rūtų darželį. Lietuviškas skyrius ne visai pilnas -- mūsų žiniomis trūksta keletos eksponatų, kuriuos žinoma, nebūtų labai sunku papildyti. Ten yra lentynų lentynos, pristatytos visokių gėrimų ir visokiuose pakavimuose. Yra rusų vodka, lietuviškas krupnikas, čekų slyvovica, Mandžuko ryžių degtinė. Prancūzų Napoleono 1811 m. konjaka užrakintas už grotų, kad kam neapsuktų galvą, yra bontka -- Churchillio stovykla -- pripilta whisky, Afrikos kaktusų degtinė, supilta į karalienę Elzbietą, itališkas šventųjų metų konjakas, supiltas į šv. Petro varpą 1950, švedų punčas, ispanų konjakai, supilti į vienuolį ir bulių etc. Ten Chicote turi didžiausią pasaulio degtinių kolekciją. Jis turi geriausią gastrominę įstaigą Madride. Ir pats generolas Franco naudojasi jo patarnavimais savo svečiams pavaišinti. Apžiūrėję tą muziejų mes patys pasiva-

Cicero mažieji šokėjai, vadovaujami Aldonos Bendikaitės (antroji iš dešinės) ir padedant akordeonistui Alg. Ingauniui (antras iš kairės), ruošiasi dalyvauti II Tautinių Šokių šventėje Chicagoje liepos 7 d.

V.A. Račkausko nuotrauka

Pirmoji Romos Mastienės plokštelė

Gyvenanti Cicero, III., plačiai besireiškianti koncertuose ne vien Chicagoje, bet ir už jos ribų, solistė Roma Mastienė vykusiai yra įdainavusi ilgo grojimo plokštelę AR ŽINAI TĄ ŠALĮ?

Šinome stebuklingu Ispanijos vynu Manzanilla, kuris sušildo kraują ir pralinksmina širdį, ypač jei balandžio mėn. lyja, kaip iš kibiro, ten kur iš principo turi šviesti saule.

Šiuo metu ne mažai išleidžia- ma įvairių chorų ir solistų plokštelių. Vienos būna geresnės, kitos blogesnės. Kalbamoji plokštelė reikia laikyti gerai pavykusia, nes solistės balsas skamba natūraliai, lyg dainuotų čia pat. Roma Mastienė turi plačios apimties mezzo-soprano ir meniškai yra pribrendusi, jos dainavimas plokštelėje visų tų solistui priklausančių vertybių visiškai nenustoja. Balso gražumas, kupinas gyvybės, maloniai perteikiamas vokalinio meno mėgėjams, suteikia nemažai estetinio pasigerėjimo.

Plokštelėje telpa 7 lietuvių kompozitorių kūriniai ir šeši svetima- tačių lietuvių kalba. Lietuviškieji: "Miegužėlio noriu" liaudies daina harm. Al. Mroziński; "Ar skauda man širdį?" pseudo liaudies melodija harm. prof. Vl. Jakubėno; kitos originalios koncertuose klausytojų širdingai sutinkamos: "Dukružėlė" -- P. Sarpalio, "Aguonėlės" -- J. Gruodžio, "Mano rožė" -- Al. Kačanausko, "Gėlės iš šieno" -- Vl. Jakubėno ir nauja "Sapnas apie šiaurę" -- J. Strolio.

Pastarasis kūrinys ypatingai įdomus: turtinga melodija, nuotaikinga muzikinė raida naujosios muzikos kryptyje, įdomi harmonija.

Antroje pusėje kamerinės muzikos kūryba: "Žuvelė" ir "Nekantumas" -- Fr. Schuberto, "Pavasaris" -- Ch. Gounod, "Myli ... nemylė" -- P. Mascagni ir dvi operos arijos: "Mignon" iš to pat vardo operos -- A. Thomas ir Rosinos iš op. "Sevilijos Kirpėjas" -- G. Rossini.

Nors kamerinės muzikos kūriniai reikalauja iš solisto aukšto muzikinio pajėgumo ir kultūrinio pribrendimo juos atkuriant, so-

listė gerai juos suprato ir perduoda meniškai.

R. Mastienė 1954 m. varžybų keliu praskynusi saukelį iki šiol tebedainuoja Lyric Operos pastatymuose Chicagoje, taip pat lietuvių vyrų choro Vytis rengiamose operose. Gerai pažindama operinį meną, plokštelėje įdainuotas arijas perduoda laisvai, operiškai skambančiai. Jaučiasi laisvumas, balso pajėgumas, pojučių įvairumas. Neveltui įdėtas darbas kruopščiose studijose (tremtyje studijavo Händello konservatorijoje, JAV - Marian College, Indianapolis, Ind., baigė B.A. muzikos srity ir dar privačiai lavinusi balsą) atsispindi plokštelėje. Linkėtina Romai Mastienei ir daugiau plokštelių paruošti, nes tikrai aukšto lygio vokalinį - solinių kūrinių, įdainuotų plokštelėje, iki šiol labai mažai turime.

Meniškai ir sukaupiai palydi fortepijonu prof. Vl. Jakubėnas.

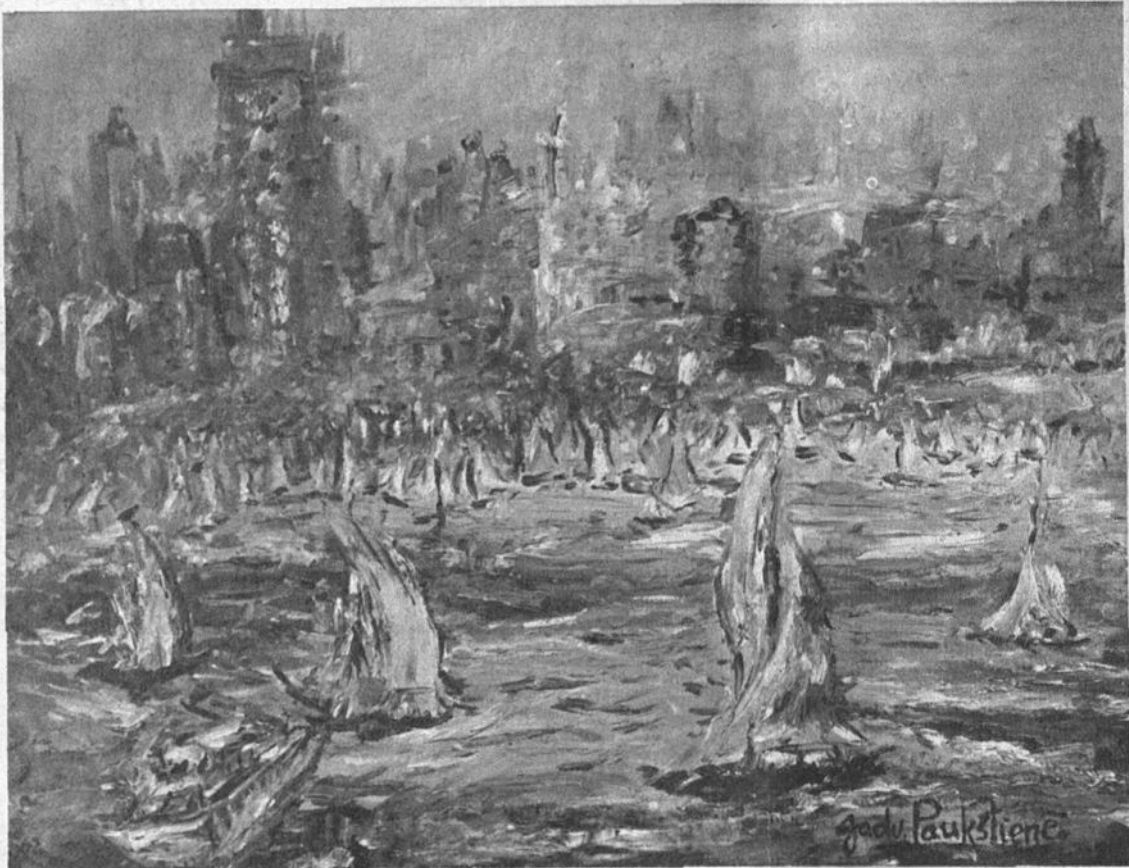
Plokštelę išleido ir ją įsigyti galima J. Karvelio Prekybos Namuose, Chicagoje.

J. ŽILEVIČIUS

GALVOJANT APIE NAMŲ REMONTĄ?

Jei senis šaltis padarė savo jūsų namui, leiskite SOCIETY jums pagelbėti atitaisyti skriaudą namų remonto paskola. Jūsų rangovas ar remonto priemonių pardavėjas sutvarkys detales. Arba patys patirkite. SOCIETY visuomet pasiruošusi su paskola naudingam tikslui lengvomis mėnesinėmis išmokėjimo sąlygomis, pritaikytomis jūsų biudžetui. Jei paskola yra svarbi jums, ji tiek svarbi ir mums.

Jadvygos Paukštienės tapybos darbų paroda atidaroma Chicagoje Čiurlonio galerijoje šį šeštadienį gegužės 25 d. 7 val. vak. Nuotraukoje jos paveikslas "Burlaiviai Chicagos pakrantėje".

LOŠĖJŲ RATELIS

JURGIS GLIAUDA

DIRVOS KONKURSE PREMIUOTOJI NOVELĖ

(8) — Paimsime arklį, knygą, lyrą ir eikim Lietuvos keliu, — pasakė mūsų poeta Maironis.
— Kas tą arklį, kad dabar jau trokų ir karų pilna, — įterpė Gužys.

Vyturys tesė:

— Mes eisime tuo keliu, ir mes laimėsime. O poniją Morkūnienę, kaip klubo geradarę siūlau pakelti į garbės narius. Mes kas metai mokame klubui po penkinę, o ji iš karto sumokėjo už tūkstantį tokių, kaip mes.

— Teisingai, teisingai, — garsiai pritarė Jackus.

Visuotiniu nusitarimu Morkūnienė tapo klubo garbės narė. Ji buvo sujaudinta.

— Visą gyvenimą dirbau lietuvių neraginama, — pasakė Morkūnienė. — Dirbau kaip mokėčiau, ir dirbsiu kaip moku. Dirbome visi prasti ir nemokyti, o klubą uždirbome. Kas kad sena dabar, o kai eini į veiklą, jaunatvė atgija. Kad ir tuoj eičiau ant staidžiaus ir tiek. Steigsiu lošėjų ratelį. Kas iš jūsų, gerbiamieji, ukvatija.

Jackus, visiems šypsantis, pakėlė pasišūlančiai, dešinę.

Plojo. Vaišinosi. Gėrė alų. Pirmą sueidavo šeši, dabar prisidėjo Morkūnienė. Septyni buvo susirinkime ir tai kėlė ūpą. Veiklai reikia prieauglio.

Pavasariop nutarta tvarkyti padovanotą sklypą, išvalyti, išmeksfatuoti už numatomas gauti pinigų už Morkūnienės nukėlimui parduodamą namą. Kalbėjo dar

kaip reikėtų pagražinti salę, duris išdažyti, ir svyrus su tepalu ištepti, kad necyptų kiekvienam įėjimui į akis.

Susirinkimas baigėsi optimistiškai, ir važiuodamas namo Vyturys, dar neatsikvošėjęs nuo gerų įspūdžių, narių sandaros, prisitarė Vyturienei:

— Matyt, reikės čia ir vaikus organizuoti. Vaikų būvimas ar ką nors su lietuvių kalba. Ir mūsų bambliai išmoks lietuviškai.

Vyturienė pagalvojo apie nervus, kuriuos reikės įtempti, stūmiant savo paauglius į jiems beveik nežinomą lietuvių kalbą, sumojo, kiek čia bus dėl to barnių šeimoje, atsiminė, kiek jie pinigų išleido mokėdami vaikams už lietuviškos knygos pavartymą, ir kad už tuos pinigus vaikai iš kinų neišeidavo, apleisdami pamokas. Ji šaltai atsakė į vyro entuziazmą:

— Hm, pažiūrėsimė. Bet da'ar dėl to ir neužsimink.

Vyturys tiek ištyžo lietuviškame optimizme, kad ėmėsi švilpčioti "Lietuviais esame mes gimę" motyvą. Jis švilpė garsiai, monotoniškai ir įkyriai, kol Vyturienė nesusitūrėjo, ir nesuriko:

— Gana tau. Nuo švilpimo man galva skauda.

— Gerai, honey, — sutiko vyras, liudamasis garsinti lietuvišką renesansą.

Neužilgo klubas tapo padovanoto sklypo savininku. Visos nekilnojamojo turto savininkystės įteisinimo taisy- nės buvo baigtos. Riešos tarp klubo žemės ir Morkūnų žemės dingo.

Ir Turūta, praeidamas pro nukėlimui parduodamą Morkūnienės namą, pamatė, kad Jackus neprirašė ant iškabos adreso, kur kreiptis pirkėjui.

— Senas žioplis, — sukeikė Turūta Jackų, — būtu- mėjau jau pardavę, jeigu žmonės žinotų kur apie parda- vimą teirautis.

Juodu, storu, vaškiniu pieštuku, kurį jis nupirko tuoj pat gretimoje maisto krautuvėje, Turūta įrašė iškaboje savo telefono numerį.

Jo galvota teisingai. Neutrūkus Turūta turėjo pasi-

kalbėjimą telefonu. Jo pallausė apie sklypo kainą.

— Sklypas neparduodamas, tik namas. Nukelti, — paaiškino Turūta.

— To seno lauko niekas nepirks, — užtikrino teirau- jantis balsas. — Čia galime kalbėti tik dėl sklypo.

Turūta paaiškino, kad dabar abu sklypai sujungti į vieną, ir neparduodami.

Klausėjas net suriko nudžiugęs:

— Mes pirsime tą visą sujungtą sklypą. Jums bus gera parduoti, mums gera nupirkti. Tik neik, tamsta, pas agentą, bus abiem geriau.

Žmogus kalbėjo taip, lyg Turūta jau pažadėtų tartis su juo. Atrodė, tam pirkimo pakvaišeliui ir galvon nega- lėjo atkakti, kad jo siūlymasis pirkti būtų nepriimtas.

— Aš dar kartą sakau, — pakėlė balsą Turūta, — kad žemė neparduodama, tik namas nukelimiui.

— Palauk, palauk, nedėk telefono, — buvo atsaky- mas. — Aš esu jūsų kaimynas. Tai mano krautuvė greta jūsų žemės. Niekas jums neduos daugiau už mane. Derė- jau iš tos senės, ji atsisakė kal'ėti. Argi jūs būsite tokie pat? Be praktiško proto. Tik pagalvokite: už gautus pini- gus pirsite didesnį namą, kur baltiesiems parankiau. Mums reikia vietos pirkėjams automobilius statyti. Gry- nais sumokėsiu. Prasikursite.

Vyras vapsėjo minkštai, ir jo balse tai atskambėjo lyg falcetinės moteriškos gaidelės, tai lyg seilių gausa, kaip tvasas tvindė liežuvis ir varšimasis žodžius. Baltųjų išlikimo ateitis, kuria pagrįstai rėmėsi klausiantis preki- jas, šioje vietovėje buvo visai tuoda. Lietuviai iš čia jau išdumę, tik klubas, kaip kniubšas, vos gvyas kurmis pa- liko dvesti ant ežios. Vyturio paskelbtas "renesansas" pa- sirodė Turūtai toks nesuderintas su gyvenimo esme, lyg gaidžio "ku-ka-re-ku" automobilio vidury, ir ant didmie- čio gatvės.

— Tai tamsta žadi mums duoti tiek, kad galėtumėm įsikurti kitur? — paklausė Tarūta, lyg jau pasikliauda- mas prekijo įstaiga.

(Bus daugiau)

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

Petras Stravinskas

Laisvinimo klausimais (1)

Optimizmo ir kantrybės

Mūsų veiksmų, taigi ir VLIK'o problema, nėra ramos numojimai. Toji problema kilo ir kils mūsų visuomeninio gyvavimo arenoje. Savo laiku buvo nusibodę beprasmiškai ginčai. Jie buvo vadinami partijinių ginčų vardu. Mes užleidžiame vietą tuo reikalu pasisakyti žmonėms, kurie žada problema svarstyti "iš esmės". Išlaikant esminės diskusijos formas, skaitytojams gal tai padės susidaryti vaizdą ir nuomonę vienu ar kitu esminiu klausimu, išsklausius 2 puses. Pradžiai žodis priklauso -- teisininkui ir VLIK'o teisinės prigimties analizuotojui Petru Stravinskui.

Neužilgo supažindinsime skaitytojus ir su nuomone, kuri išskeltus P. Stravinsko klausimus žiūri kritiškai.

Redakcija

Maždaug prieš metus Naujienose esu paskelbęs per 10 straipsnių Vliko teisinės prigimties ir mūsų politinės vienybės klausimais.

Ten esu dėstęs, kad Vlikas yra mūsų nacionalinis komitetas, reiškiantis ir vykdančią mūsų valstybinės tautos (Staatsvolk, body politic) politinę mintį. Jis sava paskirtimi atstovauja tautai tarptautinėje plotmėje, kovodamas dėl Lietuvos laisvės.

Savo teisine prigimtimi Vlikas, kaip esu sakęs Naujienose, yra tolygus Lietuvos Tarybai, paskelbusiai Lietuvos nepriklausomybės aktą. Jį palyginau su kitų tautų (pvz., lenkų, čekoslovakų, prancūzų) panašiose sąlygose turėtais nacionaliniais komitetais, kovojusiais dėl tų tautų laisvės ir kalbėjusiais tų tautų vardu tarptautinės teisės pripažintais teisiniais pagrindais.

Turėdamas prieš akis tai, kad (1) Vlikas yra įsteigtas teisės pagrindais, (2) kad tie pagrindai nėra pasikeitę nė šandien (3) kad Vliko tokio, koks jis įsteigtas, reikia mums ir dabar, Naujienose aiškinai, kad nereikia mums keisti Vliko teisininių pagrindų ir jo teisinės prigimties, o reikia tik visoms mūsų grupėms dirbti jame laisvinimo darbe.

Norėdamas paskatinti Vlike nesančias grupes įsijungti į Vliką (žinoma, tokį, koks jis yra dabar) kreipiausi asmeniškais lašais į visų Vlike nedalyvaujančių grupių vadovaujančiuosius veikėjus, ypač į tose grupėse besireikšiančius kolegas teisininkus, prašydamas jų (1) pripažinti tą teisinę Vliko, kaip tautos atstovybės, sampratą ir (2) imtis žygių atvesti savo grupes į Vliką.

Gavau labai daug atvirų ir nuosirdžių atsakymų (neskaitant poros išimčių), kur mano užklaustieji sutiko su mano dėstymais Naujienose ir, be to, pareiškė, kad jie iš esmės nėra priešingi vienybei, kokią esu siūlęs Naujienose.

Įsitikinau, (1) kad ne tik Vlikas, bet ir jo opozicijos elitas vienybės ir visų grupių apsiungimo Vlike nuosirdžiai nori, (2) kad Vliko ir jo opozicijos

elito nuomonės laisvinimo klausimais nėra per daug skirtingos, (3) kad jos gali būti išlygintos šalių pasitarimuose, (4) kad visų mūsų grupių bendras darbas Vlike yra pasiekiamas.

Geromis viltimis ir savo, deja, silpnomis jėgomis ėmiausi dar kitų vienybės skatinimo būdų:

1) Bandžiau tarpininkauti tarp LAS vadovaujančiųjų ir Vliko vadovybės, stengdamasis išlyginti jų nuomones ir paruošti kelių deryboms. Pasirodė, kad tarp LAS ir Vliko nėra jokių pažiūrų skirtumų esminiais laisvinimo klausimais. Jei LAS įsijungimas į Vliką iki šiol dar netvyko, tai tik dėl kaikiurių labai menkų kliūčių, kurios, reikia tikėtis, bus nugalėtos artimoje ateityje.

2) Pernai (1962), prieš ALT S-gos vadovaujančiųjų organų pasitarimus Clevelande, parašiau kiek ilgesnį laišką ALT S-gos pirmininkui, o šiomet, prieš LNT Tarybos suvažiavimą New York'e, paskelbiau Dirvoje savo atvirą laišką tai tarybai vienybės reikalu. Tie mano kreipimaisi į tautininkus ir LNT, tiesa, liko be pasekmių, bet aš nenusimenu dėl to. Man visai suprantama, kad organizacijoms, kelis metus buvusioms už Vliko ribų, nėra lengva dabar persiorientuoti.

Tačiau, vistiek esu nuomonės, kad sąlygos mūsų politinei vienybei atstatyti šiandien yra daug geresnės, negu, pvz., jos buvo 1957 m., kada beveik metus truko ir baigėsi nesėkme Vliko grupių komisijos derybos su LNT ir LF grupėmis. Kodėl?

1) Šiandien Vliko ir jo opozicijos santykiai žymiai sušvelnėjo. Matome abišalio respekto faktų.

2) Vliko apozicijos spauda tik retais atvejais (ir tai labai atsargiai) pasisako prieš Vliko, kaip tautos atstovybės, sampratą ir, apskritai, prieš Vliką.

3) Tos opozicijos elito (jos rinktinių veikėjų) nuomonės esminiais laisvinimo klausimais, galima sakyti, sutinka su paties Vliko pažiūromis. Gaila tik, kad opozicijos veikėjai, palankūs Vlikui ir vienybės idėjai, savo nu-

sistatymo ir pažiūrų nedrįsta viešai pareikšti.

4) Vlikas jau kelinti metai kviečia Vlike nesančias grupes į jį grįžti ar įstoti. Pereity metų (1962) sesijoje jis sudarė net specialią konsolidacinę komisiją, kuri veikia Chicagoje, vesdama pasitarimus su Vlike nesančių grupių atstovais. Tie pasitarimai vyksta labai draugiškoje atmosferoje. Visa aiškinamasi atviru nuoširdumu, gera valia, atvirai.

5) Tą Vliko komisiją sudaro labai rimti, plačių pažiūrų, visuomenę gerą vardą ir pasitikėjimą turį kolegos teisininkai (L. Šmulkštys, dr. K. Šidlauskas ir J. Talalas), kurie, reikia tikėtis, pajėgs nugalėti visas kliūtis ir visas Vlike nesančias grupes atves į Vliką.

Šie visi faktai tikrai mus džiugina ir teikia gerų vilčių.

Reikia tik visiems turėti optimizmo ir kantrybės.

Ypač kantrybė būtina kiekvienam politikos darbe, neišskiriant nė šio mūsų darbo.

Kai didysis vokiečių politikas Konrad Adenaueris jo biografo buvo paklaustas, kaip jis, aukštų politikos pareigų vyras, randa laiko krapštinėtis savo darže (mat, Adenaueris yra ir didelis daržininkystės mėgėjas), jis atsakė:

-- Tai kad čia, savo darže, aš išmokau politikos...

-- Kaip tatai?!

-- Nagi visai paprastai. Pasodinęs gėlę ar kitą augalą, aš išmokau kantriai laukti, kol jis prigis, pamažėle išaugs ir duos tau tai, ko iš jo lauki. Daržininkas niekad nebando padidinti augalo ūgio jėga, jį aukštyn patraukdamas... Jis žino, kad tuo būdu augalą ir visą savo darbą sunaikins. Politikai, iš tikrųjų, turi mokytis iš daržininkų tai, ko jiems daugiausiai reikia, bet ko jiems, deja, dažniausia trūksta -- tai kantrybės!

[šidėmėkime šiuos Konrado Adenauerio žodžius. OPTIMIZMO IR KANTRYBES! (Bus daugiau)

DAR DĖL NEW YORKO PARODOS

Keletas mano nemokamų patarimų New Yorko parodos Lietuvos skyriaus organizatoriams paskatino kun. L. Jankų Dirvos 58 Nr. (žiūr. skaitytojų laiškus) pateikti tris klausimus, į kuriuos norėčiau bendram labai atsakyti.

Gerb. kunigas teiraujasi, kodėl mažą žinutę Drauge, kad Punksko lietuvis ieško susilaukė 15-kos pasiūlymų, o ieškojimas eksponatų visoje mūsų patriotinėje spaudoje nesulaukė tokio atgarsio? Pirmasis paieškojimas turėjo tai, ką amerikiečiai vadina "human touch" -- buvo labai asmeniškio pobūdžio ir žadėjo atsakytajams konkrečių avantūrų. Tuo tarpu ieškojimas eksponatų, kurie nežinia kokia forma ir ar iš viso bus išstatyti buvo daugiau abstraktus prašymas, nieko nesujaučiančias.

Į antrą klausimą, kaip pasi-

reikšti, kada Komitetas neturi nė penkiasdešimt dolerių, atsakymas yra toks, kad lietuviai šiam kontinente gyvena netoli šimto metų ir turi visą eilę bendrinių organizacijų pradedant ALT ir baigiant Bendruomenę. Jos disponuoja tam tikrom sumom ir sunku patikėti, kad jos neduotų bent paskolos forma, tam tikros sumos pradžiai, jei reikalas būtų rimtai pastatytas.

Iš viso tautinės reprezentacijos ir propagandos reikalas yra senas ir nuolatinis. Jei ALT neturi tokio organo ar įstaigos, kuri įvairias pastangas šioje srityje koordinuotų ir skatintų, jai ją jau seniai galėjo įsteigti Bendruomenė. Juk tikras skandalas, kad prireikus, pvz., organizuoti lietuvišką skyrių Chicagos parodoje, konsulas turi sudaryti tam reikalui arba ad hoc komitetą arba prašyti atskirų organizacijų apsiimti tą darbą. Viena metais pas mus skyrių ar paviljoną organizavo Bendruomenės apygardos valdyba, pasikvietusi dail. A. Valešką. Tai buvo, mano nuomone, pats geriausias pasirodymas. Kitais metais inžinierių sąjungos Chicagos skyrius, o šiais -- skautai. Ir visi tokie rengėjai vėl viską pradeda iš naujo -- ir rezultatai, aišku, atitinkami. Kiekvienais metais vis iš naujo redaguojami propagandiniai leidiniai ir kiekvienais metais pasirodo vis prastesni. Toks darbas, jei ką patenkina, tai tik rengėjus.

Atrodo, kad šioje vietoje jau galiu prisipažinti, kad savo chigagiskėse nuotrupose parodos temą užkliudžiau sąmoningai, laukdamas kun. L. Jankaus reakcijos, kuri padėtų vėl visą problemą iškelti viešumon. Juk jei tos pačios Bendruomenės vadai bent kiek būtų pasukę sau galvas reprezentacijos reikalu, iš ligšiolinės patirties buvo galima daug

Mutual Federal Savings and Loan Assoc. Chicagoje pradėjo naujo pastato statybą. Nuotraukoje prezidentas John J. Kazanauskas prakasa žemę pamatams. Stovi iš kairės: direktorius Petras Kraujalis, viceprezidentas Casimir G. Oksa, 25-to wardo aldermanas Vito Marzullo, teisių patarėjas ir sekretoriaus-išdinininko pavaduotojas adv. Antanas L. Lapinskas, sekretorė - išdinininkė Stephanie Simonaitienė, prezidentas John J. Kazanauskas, viceprezidentas Petras Kazanauskas, direktoriai Juozas Kiličevičius ir Walter Misevičius.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖ
CHICAGOJE PRADĖJO NAUJO
NAMO STATYBĄ

pasimokyti, pvz., kad ir suregistruojant iki šiol išstatytus eksponatus. Tada galima būtų žinoti, kas ką turi ir kuo kokiomis sąlygomis būtų galima pasinaudoti, ir ko dar reikėtų atskirai pagaminti, ar tiksliau -- sukurti. Jei pasitaikytų proga, kaip dabar pasaulinė paroda, nereikėtų patamsyje graibstyti. Bet tam reikalui neužtenka tik tuščių kalbų, bet ir darbo, nedėkingo darbo. Tačiau keliant tą reikalą viešai, gal ir galima būtų sudaryti viešosios nuomonės spaudimą, kad vis dėl to šis tas būtų bent dabar pradėta daryti.

Jei tai būtų pradėta daryti prieš 10 metų, dabar nebūtų jokios problemos atsakyti į trečią kun. L. Jankaus klausimą, ką atsakyti parodos rengėjams, jei jie klausytų: "O ką jūs turit parodyti?". Dabar sunkiau atsakyti staiga užklupusiam eiliniam žmogui, bet tai jokia problema dailininkui - dekoratoriui, kuris iš panašių klausimų sprendimų sau pelnosi duoną. Jis ir tik jis gali padaryti tinkamą projektą, harmoniškai sujungtą su visa paroda. Juk, mielas kunige, kai ruošiatės statyti vaidinimą, jūs nedarote pats dekoracijų, bet prašote sukurti scenovaizdą kokią dailininką. Taip daroma visame pasaulyje ir aš negaliu suprasti, kodėl tik mes turime elgtis kaip ką tik sukurti pirmieji žmonės?

Iš kur gausi pinigų -- vėl galėtų atsikirsti koks netikėtai iš dangaus iškritęs parodų rengimų entuziastas. Jei jis tikisi visuomenės paramos savo pastangom, tai toji visuomenė tikrai gausiau paremtų pastangas tų, kurie apie tą reikalą nusimano, jei apie tą sumanymą, jo eigą ir kitas detales būtų tinkamai bei konkrečiai painformuota ir būtų tikinta, kad šį kartą nenorima pasitenkinti vien tik Kaziuko mugės liekanom, bet norima pasirodyti tikrai profesionaliai.

(ŽC)

Gegužės 20 dieną, finansininko John J. Kazanausko vadovaujama Mutual Federal Savings Bendrovė pradėjo naujo namo statybą. Bendrovės vadovybė jau perėmė metais buvo nutarusi statyti naują namą, bet praėjo keli mėnesiai, kol paruošė tinkamus planus, pasirašė sutartis ir gavo reikalingus leidimus. Dabar stotą prie statybos darbo.

Namas yra statomas truputį į vakarus nuo dabartinės įstaigos. Prieš porą metų Mutual Federal Bendrovės vadovybė įrengė labai patogų kiemą automobiliams pastatyti. Praeitais metais nupirko dar du greta buvusius namus, juos nugriovė ir dabar jų vietoje pradėjo naujo namo statybą. Kiemas automobiliams pastatyti tiks ir naujam namui, kadangi naujasis pastatas bus vakarinėje to paties kiemo pusėje.

Namo statybai buvo gauti kelių kontraktorių pasiūlymai, tačiau geriausias buvo chigagiečiams gerai pažįstamo kontraktoriaus J. Stankaus vadovaujamos Stankus Construction Co. Su juo Mutual Federal Bendrovė ir pasirašė sutartį.

Naujas mūro namas bus 50 x 117 pėdų ir užims ištisus du didelius miesto sklypus. Namas bus dviejų aukštų. Pirmame aukšte bus būtiniausi moderniai finansinei įstaigai reikalingi patogumai: didelė salė klientams, vieta devyniems kasininkų langeliams, trys kambariai paskoloms aptarti ir pasirašyti, didelis kambarys įstaigos knygvedybai, vieta vaulių ir erdvus kambarys įstaigos prezidentui bei klientams priimti.

Po visu namu bus didelis ir erdvus rūsys. Šiaurinėje rūsi dalyje bus dideli vauliai, poilsio kambariai tarnautojams, šildymo

įrengimai bei kitos modernios namo mašinos. Pietinėje rūsi dalyje, aklinai atitvertoje nuo šiaurinės, bus keli kambariai vien klientų patogumui.

Trečias aukštas liks tuo tarpu tuščias, bet jei biznis taip augs, kaip augo per paskutinius du metus, ten bus įrengti papildomi darbo kambariai. Tuo tarpu čia bus laikomi bendrovės archyvai ir bus vietos sandėliams.

Skubame paskelbti šią žinią, nes žinome, kad ji bus maloni ne tik Chicagos, bet ir visiems lietuviams. Mums labai malonu, kad lietuvių vadovaujama įstaiga yra pavyzdinčiai tvarkoma, gražiai auga ir rengiasi pasistatyti modernius namus.

Mutual Federal Bendrovės naujas pastatas puoš ne tik pačią apylinkę, bet bus kartu ir naujas didelis įnašas į Chicagos lietuvių biznierių pasiektus užsimojimus.

(K)

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE

\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykiteACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan AssociationChartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

ST. LOUIS APYLINKIŲ LIETUVIAI LAUKIA ALTS SEIMO

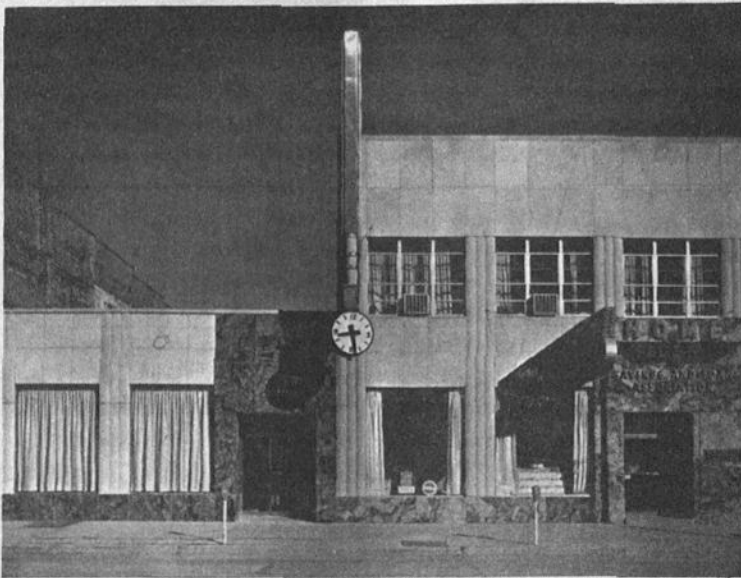
Kažkas K.S. Karpių užvedė ant klaidingo informacijos kelio, kai jis Dirvos Nr. 55 nurodė, jog: "Missouri valstija lietuviams buvo svetimas pasaulis". Jau daugiau, kaip prieš 70 metų lietuviai East St. Louis ir St. Louis miestuose įsteigė savo parapijas ir draugijas, kurios turėjo savo vėliavas. Pirkė ir statė savas bažnyčias, sales ir net savas mokyklas. Čia esančios, kaip minėjome, Swift, Armour, Hunter, Morris didžiosios skerdyklos ir didieji National Stock-Yard'ai tūkstančius suėmė darban. Garsieji batų fabrikai St. Louis mieste ir alaus, kaip Bush daryklos, irgi davė progos pelyntis duoną. Iš anglinių miestų: West Frankfur, Benton, Ziegler, Freeburg ne vienas lietuvis patraukė šio šimtmečio pradžioje į East St. Louis -- St. Louis miestus. St. Louis mieste, East St. Louis ir Collinsville miestuose ne vienas lietuvis kibosi į biznesą. St. Louis mieste Račkus buvo įsteigęs rūbų siuvyklą, kur dirbo keli šimtai darbininkų, sėkmingai vertėsi tuo bizniu ir tvirtai, kaip sakoma, gyveno. Neatsilikio ir už 10 mylių Collinsville mieste gyveną lietu-

viai. Kai kurie įsteigė savo maito krautuves ir jas gerokai išplėtė ir sėkmingai verčiasi iki šių dienų. Iš Collinsville lietuvių išskirtinai stipriai ekonomiskai prasimūšė klaidėdintis lietuvis Holzwegas. Pradėjo nuo apdraudos ir Real Estate biznio ir sūnus Ed. G. Holzwegas jau dabar sumaniai veda Home Federal Savings and Loan Assoc. -- atseit, kaip chigagiškiečiai sako, lietuvišką banką. Šiuo metu išaugo į virš ke-
liolikos milijonų finansinę įstaigą ir paskutiniu metu vykdo kapitalinę pastato sumoderninimą. Jautikimasi, kad birželio pradžioje įvyks visuomenės supažindinimas atvirų durų savaitėje.

J. Kassly, vienas iškilusių East St. Louis lietuvių kolonijoje ir miesto ekonominiame gyvenime, Union National Bank direktorių tarybos narys, Federal Savings and Loan direktorių tarybos narys ir Kassly Funeral Home prezidentas.

Senosios emigracijos bangos lietuviai East St. Louis mieste irgi kai kurie metėsi į biznesą: pradėdant nuo salūnų ir einant toliau. Senosios kartos lietuvis Kaušpėda, kuris dėl biznio patogumo pakeitė savo pavardę į Kassly pradėjo nuo garažo -- gas station, ir įsteigė laidotuvių įstaigą,

Home Federal Savings and Loan Assoc. pastatas Collinsville mieste.

kuri dabar yra plačiai žinoma Kassly Funeral Home. Trys sūnūs: Jonas, Walteris-Vytautas ir Juozas miesto ekonominiame gyvenime dar labiau išplėtė savo įtaką. Jonas Kassly veda sėkmingai laidotuvių įstaigą ir yra Union National Bank direktorių tarybos narys, Federal Savings and Loan Association direktorių tarybos narys ir daugelio organizacijų ir lietuvių parapijos patikėtinių tarybos pirmininkas -- kalba gerai lietuviškai. Kitas brolis Walteris Kassly veda advokatų firmą, kur vietos senieji ir naujieji lietuviai gali laisvai išsiaiškinti lietuviškai teisinius klausimus bei reikalus. Trečias brolis Juozas Kassly yra Federal Housing Authority prezidentas. Dar tik šį pavasarį vėl kitas lietuvis buvo pakviestas užimti East St. Louis miesto burmistro -- mayor administracinio pavaduotojo vietą -- tai G. Washnis. Jis buvo parinktas specialaus komiteto iš 24 kandidatų konkurso kelių su administracine asistenta to the mayor titulu. Kiti profesionalai kaip medicinos daktarai Vizgirda St. Louis mieste, East St. Louis dr. K. Mogenis, dr. A. Čerškus ir dr. J. Petrikas, kuris veda -- Pleasant View TB Sanatorium -- šalia East St. Louis. Tik dar visai neseniai lietuvių kolonija neteko jauno daktaro Vytauto Grybino, kuris staiga mirė. Tautinės Sąjungos skyriaus pirmininkas dr. P. Švarcas sėkmingai verčiasi veterinarijos praktika Mascoutah, gretimose East St. Louis apylinkėse. Čiagimis lietuvis inžinierius St. Petratis yra vienas iš vadovaujančių asmenų Socony Vacuum rafinerijoje. Skyriaus vicepirmininkas Jonas Gumbelvičius -- chemijos inžinierius -- yra didžiųjų MacDonald aviacijos fabriko laboratorijos viršininko pavaduotoju. Vaistinėms Yociai ir Butkus aptarnauja lietuvių gerai vaistais. Jaunoji karta jau stengiasi įsigyti profesinį aukštesnį išsilavinimą. Jei tik visuotiniai būtų sujungti visi vietos lietuviški smegenys geros organizacijos apimtin, lietuvių savo pajamas ir sumanumą galėtų

efektyviai panaudoti savo gerbūvio sustiprinimui. Iš naujųjų ateivių Jonas Luja perėjo į savistovų verslą ir užvedė sodininkystę -- Luja Nursery, kurią jau gerokai išplėtė. Jaunesnės kartos lietuviai: sumanūs ir išsimokslinę, maždaug už 10 metų galės išbandyti savo sugebėjimus.

Visi vykstantieji iš Chicago nauja dviguba dalinta -- autotrada pateks per East St. Louis į St. Louis ką tik užbaigtu paskutiniu jos tarpsniu, užvedančiu ant Veterans tilto per Mississippi upę ir to tarpsnio atidarymas įvyks gegužės mėn 29 dieną -- prieš pat seimą, -- tai nėra ilgas tarpsnis -- kainavęs 34 milijonus. Šia autostrada iš Chicago į St. Louis yra tik vienas malonumas važiuoti. Jaunimui iš Chicago yra tik trumpas pasivažinėjimas šiuo nauju kontinentiniu keliu. Ir tas kelias juos veda į seimą ir nuotaikingą balių, kuris įvyks birželio mėn. 1 dieną 7 val. vakaro Statler - Hilton Hotel, St. Louis mieste.

Br.T.

KAIP PATEKTI ALT S-GOS SEIMAN ir BANKETAN?

Visi skyrių atstovai ir svečiai lengvai gali pasiekti St. Louis traukiniais, autobusais, lėktuvais bei savomis mašinomis, nes jis yra centre Amerikos, Seimas įvyks Statler-Hilton Hotel -- 822 Washington Ave., St. Louis Mo. Telef. CE 1-1400 ir visi norintieji užsisakyti kambarius viešbutyje turį kreiptis į Out-of-Town Reservation Office Telef. GE 6-1022. Seimas prasidės gegužės mėn. 31 dieną ir registruotis galima iš pat ryto viešbutyje -- Missouri Room -- Mezzanine, kur East St. Louis skyriaus ponios pasitiks svečius ir atstovus. Posėdžiai bus pradėti 1 val. ir vyks Missouri Room patalpose.

Dėl dalyvavimo suvažiavimo bankete visi svečiai yra prašomi iš anksto laišku arba telefoniniu pranešimu užsirašyti pas skyriaus išdininką Juozą Kleinaitį -- 610 Washington Place, East St. Louis, Ill. Telef. UP 5-8148 arba pas skyriaus sekretorių Bronių Tiškų -- 1518 Winstanley Ave., East St. Louis, Ill. Telef. UP 4-5844. Į banketą yra pakviestas kongreso atstovas Thomas B. Curtis -- vienas iš iškilusių atstovų ir reikšmingo Ways and Means Committee narys. Jo sutikimas yra gautas ir jis kalbės į seimo narius ir svečius. Bus ir St. Louis valdžios atstovai. Banketo įžangos mokestis, įskaitant cocktail, suaugusiems \$10.00, studentams \$6.00.

Banketas įvyks minėtame Statler-Hilton Hotel. Banketo tvarka yra sekanti: birželio mėn. 1 dieną, 7 val. vakaro Cocktail Missouri Room, mezzanine, 7.45 meninė programa Dallas -- Terrace Room -- Solistė Aldona Stempužienė, East St. Louis Lietuvių Choras vadovaujamas Alberto Paulikaitio ir Irenos Adomavičiūtės - Gintautienės studijos baletas. 8.45 Terrace -- Dallas Room iškilmingi pietūs -- mūsiškiai vakarienė ir šokiai. Gegužės mėn. 31 dieną 7 val. vakaro bus dr. J. Balio paskaita apie kultūrinį bendradarbiavimą su Tėvyne -- koreferantas dr. Vaclovas Paprockas. Į šią paskaitą įėjimas visiems yra laisvas ir visi atstovai, svečiai iš toliau ir apylinkių lietuviai gyventojai yra kviečiami gausiai atsilankyti. (bt)

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ!

DETROITE KYLA VĖTRA ŪKANOSE...

Ryšium su pastatymu naujo Vyt. Alanto veikalo "Kyla vėtra ūkanose", kurio premjera įvyks gegužės 25 d. Lietuvių Namuose Detroit, mes kreipėmės į rašytoją, prašydami jį painformuoti Dirvos skaitytojus apie naujos pjesės atsiradimo priežastis, joje keliamas mintis ir tt.

-- Kas paskatino Jus rašyti scenos veiklą, kai paskutiniaisiais tremties metais pasirodėte labai produktingas su rimtais romanais? -- buvo mūsų pirmas klausimas.

-- Žodžio "produktingas" prasmė yra labai reliatyvus reikalas. Sakysime, man pačiam visai neatrodo, kad aš būčiau buvęs "labai produktingas su rimtais romanais". Jei rašytojas per dešimtmetį parašo porą romanų, tai vargu ar jis būtų galima pavadinti produktingu. Iš tremties esančių lietuvių rašytojų būtų galima tikrai pavadinti produktinga rašytoja tik Alę Rūtą, kuri per paskutinį dešimtmetį bus išleidusi netoli dešimties romanų... Mano naujoji pjesė "Kyla vėtra ūkanose" nėra joks mano "produktingumo" vaisius, o prieš dešimtį metų pradėtas ir daug kartų perdirbinėtas darbas.

-- Kokios idėjos nagrinėjamos Jūsų naujoje pjesėje?

-- Lietuvių tautą aš vadinu rezistentų tauta. Mes buvome rezistentai, galima sakyti, visoje savo istorijos eigoje, mes esame rezistentai ir šiandien. Lietuvių tautos rezistencijos idėją aš ne kartą esu lietus savo raštuose, prie tos idėjos aš grįžtu ir paskutiniame savo veikale "Kyla vėtra ūkanose".

-- Ar kalbamas veiklas bus prieinamas ir kitiems teatrams, t.y. ar jis numatomas išleisti atskira knyga, ar ji pamatys tik Detroito lietuvių visuomenė iš Jūsų rankraščio?

-- Gerai, kad tą klausimą iškėlėte. Atskira knyga jis nebus išleistas, bet, tikslus, jis bus išleistas kartu su kitais mano dramos veikalais vienoje knygoje, kurioje tilptų 9 per karą ir pokario laikus parašytos mano pjesės. Tai bus apstori knyga, kuriai išleisti reikės nemaža lėšų. Bet tikslus kad ir lėšų klausimas išsprendžiamas, nes atsiranda jautrių kultūrininkų draugų bei mecenatų, kurie supranta mūsų teatralų gal tiksliau nei lengvą padėti ir dosnia ranka paremia mano knygos išleidimą. Turiu vilties, kad mano dramų rinkinys pasirodys dar šiemet.

-- Ką Jūs galėtumėte pasakyti apie Jūsų pjesės pastatymą Detroito scenoje?

-- Į šį klausimą atsakys židrovos, kai pakils uždanga. Iš savo pusės galėčiau tik tiek pasakyti, kad tiek rež. J. Pusdešris, tiek dekoratorius V. Ogilvis, tiek ir visi vaidintojai į mano veikalo sceninį apipavidalinimą bus įdėję daug kruopštaus darbo, nesigailėdami pastangų ir laiko sukurti spektaklį vertą to žodžio. Teko man matyti generalinę repeticiją, kuri man padarė geriausią įspūdį. Spektaklį ruošia ir globoja Detroito Lietuvių Bendruomenės Apylinkės vadovybė.

Mums, detroitiečiams, lieka užpildyti visas Lietuvių Namuose kėdes dar šį šeštadienį 8 val. vakare.

A.M.

MARIJOS SIMS DOVANA LITUANISTINEI MOKYKLAI

Prieš ketverius metus išėjus eilėraščių rinkinys "Ant kryželių senų" apima beveik visą Marijos Sims kūrybą, tik čia nėra įtrauktų tų eilėraščių, kurie buvo išleisti Lietuvoje jos pirmame eilėraščių rinkinyje "Eilėraščiai iš Užjūrio". Marijos Sims poezija visiems lengvai suprantama, nes ir tematika ir pati forma pasižymi paprastumu ir poetės noru išsakyti vidinius išgyvenimus, samprotavimus apie buitį ir patriotinius nusiteikimus kiekvienam suprantama kalba. Eilėraščiuose jaučiama mūsų liaudies dainų įtaka, nes kai kuriuose eilėraščiuose plaukia poetės nuosirdi, paprasta ir kukli liaudies motyvais daina. Todėl mūsų kompozitoriai Vladas Jakubėnas, Bronius Budriūnas ir kiti panaudojo kaikiuriuos eilėraščius savo muzikos kūriniams.

Tenka pasidžiaugti, kad Marija Sims net keturiadešimt "Ant kryželių senų" padovanojo Det-

roito Lituianistinės mokyklos mokiniams mokslo metų užbaigimo proga, kuri bus birželio mėn. 1 dieną, šeštadienį. Eilėraščių rinkinius gaūs mokyklos pažangieji mokiniai.

Mokinių tėvai maloniai kviečiami skaitlingai dalyvauti mokslo metų užbaigime ir pamaldose, kurios bus lygiai 10 val. šv. Antano bažnyčioje, ir pažymėjimų teikimo metu savo vaikų klase.

Mokyklos vedėjas

LB SUVAŽIAVIMAS

LB TARYBOS SESIJA

Atsižvelgdamas į anketos būdu surinktus pageidavimus, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos prezidiumas Tarybos sesiją šaukia Tautinių Šokių Šventės metu -- liepos 6-7 dienomis Chicagoje. Sesią globoti sutiko LB apygardos valdyba. Posėdžiai vyks vėsinamoje Hollywood Inn salėje (2417 W. 43 St.), kurios savininkas yra M.E. Rudauskas. Pradžiai liepos 6 ryto, 10 val.

PLB SEIMO ATSTOVAI

Pagal įstatus JAV Liet. Bendruomenės atstovavimo būdą PLB Seime nustato jos Taryba. Korespondenciniu būdu balsuodama, Taryba dauguma balsų pasisakė už tai, kad šiais metais Kanados Toronte įvykstančiame PLB Seime JAV Liet. Bendruomenėi atstovaus visuotiniu būdu rinktieji LB Tarybos nariai, Centro Valdybos nariai ir apygardų pirminkai, iš viso 41 atstovas.

Vietoje negalinčių dalyvauti atstovais bus kviečiami LB Tarybos rinkimų kandidatai (rinkimų apygardomis ir ta eile, kokia yra paskelbta Vyriausios Rinkimų Komisijos).

LB TARYBOS SESIJOS DARBOTVARKĖ

Pagrindinis dėmesys darbotvarkėje kreipiamas į gyviusius Bendruomenės reikalus. Pvz. praėjusioji sesija buvo priimtas centrinių Bendruomenės organų veiklos planas, tad natūralu, kad šios sesijos pranešimuose atsišpindėtų šio plano vykdymas. Turime nemažą įvairių premijų -- kurio keliu eiti Bendruomenėi: didinti premijų skaičių ar gal tiksliau kai kuriuos darbus užsakyti? Vis tebėra aktualus darbų pasidalinimo klausimas, daryti šia linkme pasitarimai, tad kokie įvairiai ir kokios geriausios išvados? Nuolat kyla neišbaigti organizaciniai Bendruomenės reikalai, pvz. Bendruomenės mėnesio, šventės, santykių su organizacijomis ir kt., tad ir prie jų sesijoje reikės sustoti. Todėl didžiai svarbu, kad visi pranešimai būtų iš anksto gerai parengti, dalykiški ir trumpi. Prezidiumas tam skiria ypatingo dėmesio.

NEOLITHUANŲ STOVYKLA

Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdyba primena visiems neolithuanams, kad vasaros stovykla įvyks nuo rugpjūčio 24 d. iki rugsėjo 2 d. Linky vasarvietėje Christiana Lodge, Edwardshurg, Michigan.

Ten pat įvyks ir korporacijos suvažiavimas rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 dienos.

Your Savings EARN

4 1/2%

Anticipated Rate

• 813 EAST 185TH STREET
• 6235 ST. CLAIR AVENUE
• 25000 EUCLID AVENUE
• 26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS

CleveSavings

DON'T JUST WISH-SAVE FOR THE THINGS YOU WANT MOST

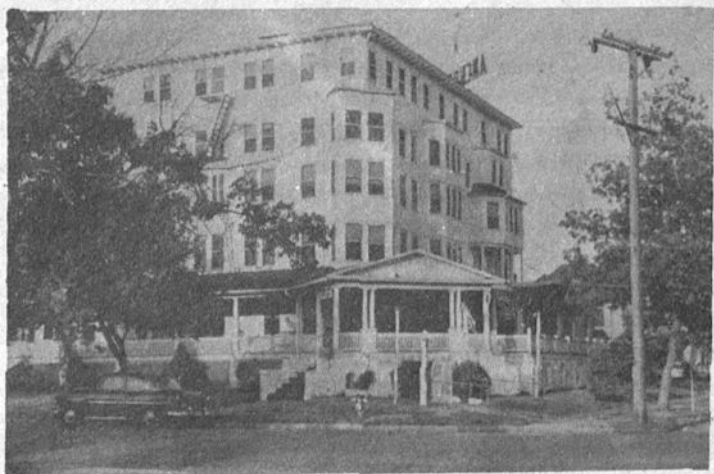
WE WELCOME SAVERS ASK ABOUT OUR AUTOMATIC SAVINGS PLAN

The Cleveland Trust Company

11 CONVENIENT BANKING OFFICES

Member Federal Deposit Insurance Corporation

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J. Prospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigus ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiektis traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidas geriams mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

A T S T O V A S
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hgts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$85.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 -- IM 7-7080.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite, (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 -- after 6 P. M. IM 7-7080.

(68)

• **Lietuvių Bendruomenės II-os Apylinkės** visuotinas narių susirinkimas įvyks gegužės mėn. 26 d., sekmadienį, Naujosios parapijos salėje, tuoj po lietuviškų pamaldų.

Darbotvarkė valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, naujos valdybos rinkimai, diskusijos svarbiais einamaisiais reikalais.

Visi šioje apylinkėje gyvenantieji lietuviai prašomi susirinkime dalyvauti, nes yra svarbių reikalų, kuriuos tik bendromis jėgomis galima atlikti.

Valdyba

• **Andrius Mackevičius**, Vilties Draugijos išdininikas, persikėlė gyventi į Euclidą. Jo naujas adresas dabar yra: 19200 Monterey, Cleveland 19, Ohio. Telef. 486-1125.

Minėsime mirusius

Už mirusius L. V. S. Ramovė, Clevelando skyriaus narius, žuvusius dėl Lietuvos nepriklausomybės ir į Sibirą išvežtuosius, pamaldos bus laikomos šv. Jurgio bažnyčioje, gegužės 30 d., 9 val. ryto.

Po pamaldų skyriaus nariai ir svečiai prašomi dalyvauti Amerikos Veteranų ruošiamuose pusryčiuose parapijos salėje. Įėjimas auka.

Tuoj po pusryčių važiuosime į kapines. Skyriaus nariai, mirusiųjų šeimos ir svečiai prašomi kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Skyriaus nariai prašoma prieš 9 val. susirinkti į salę. Į pamaldas bus einama su vėliava organizuotai.

Valdyba

Birutiečių metinė diena

Sekmadienį, gegužės 19, V. Nagevičienės ir Natkevičienės Rūtos viloje, prie Pymatuning ežero, birutietės turėjo išpūdingą pobūvį, kurio tikslas buvo pagerbti savo garbės pirmininkę Sofiją Smetonienę. Kartu tai buvo pabaigtuvės jaunosios kartos birutiečių dukterų kulinariinių kursų, kuriems vadovavo prityrusios birutietės.

S. Smetonienė dėl menkos sveikatos neatvykus į iškilmę, birutietės įgaliojo Plechavičienę ir K. S. Karpių sugrįžus įteikti jai gė-

Praeitą šeštadienį Clevelande LF Bičiulių rengiamame vakare Detroito Scenos Mėgėjų Sambūris suvaidino Oscar Wilde komediją "Svarbu būti rimtu". Nuotraukoje detroitiečiai aktorai vaidinimo metu.

lių bukietį ir pasveikinti visos organizacijos vardu.

Radio valandėlės vedėjas Juozas Stempuzis užrašė į juosteles Rūtos viloje pasakytas kalbas. Pirmininkė Veronika Nagevičienė pasakė progai pritaikytą kalbą, nušviesdama jaunųjų pastangas pasimokinti lietuviškų maisto gamimo tradicijų. Jaunosios atvyko į pobūvį su savo vyrais ir su mažučiais, nauju prieaugliu. Jaunųjų birutiečių vardu kalbėjo Johansonienė ir įteikė dovaną pirmininkei. Radio žinių pranešėja Milda Lenkauskienė pasakė šiai progai pritaikytą ilgą ir galingą kalbą. Jaunųjų prieauglis pedaklamavo ir padainavo.

Rūtos vilos savininkės p. Nagienė ir Gražina Natkevičienė svečius pavaišino kaip per Velykas. (K)

• **Ona ir K. S. Karpiai**, po Tautinės Sąjungos seimo, išvažiuoja į rytines valstijas aplankyti savo draugų ir giminių New Yorke, Providence, Bostone ir apylinkėse. Grįš birželio pabaigoje.

Vyksta į St. Louis

ALT Sąjungos ir Vilties Draugijos suvažiuojamą St. Louis, Mo., gegužės 31 — birželio 1 dd., iš Clevelando važiuoja: Dr. V. L. Ramanauskas, Vilties Draugijos pirm.; Dirvos redaktorai Jonas Čiuberkis, J. P. Palukaitis ir Vytautas Gedgaudas; ALTS 12-to skyriaus pirm. K. S. Karpius, Vl. Blinstrubas, Vytautas ir Nora Braziliūnai, St. Lazdinis.

Kiek bus dar vykstančių, paaiškės šiomis dienomis.

• **Tautinės Sąjungos** 12-tas skyrius rengia savo vasarinį pobūvį liepos 14 d., Garmų sode.

• **Pilėnų Tunto sueiga** — iškila įvyks sekmadienį, gegužės 26 d., 3-5 val. p. p. Forest Hill parke (ten, kur ir kas metai). Visi tunto skautai renkasi prie ežerelio pakrantėje esančios pastogės. Esant blogam orui, sueiga neįvyks.

Tuntininkas

Svečiai iš Floridos

Clevelande ilgesnį laiką pabuvojo atvykę iš St. Petersburgo, Floridos, Kazys Štaupas su ponija. Jiedu čia vieši pas savo vaikus ir lanko draugus ir pažįstamus.

Buvęs clevelandietis Jonas Verbela su ponija, iš Dania, Floridos, paviešėję, pasimatę su giminėmis ir draugais, išvyko į Chicago, kur yra Verbelienės seni namai ir giminės. Elena Verbelienė (Statkienė) buvo žymi Chicagoje katalikų moterų organizacijų veikėja. Jie bus Chicagoje iki tautinių šokių šventės.

P a d ė k a

Clevelando birutietės surengė kulinarijos kursus, kuriuos lankė 10 jaunų šeiminių. Kursai buvo įdomūs ir labai naudingi. Visos kursantės nuoširdžiai dėkoja birutiečių pirm. V. Nagevičienėi, kuri ne tik rūpinosi kursų pravedimu, bet ir pati buvo miela lektorė. I. Jonaitienėi dėkojame už rūpestį pravedant kursus ir taip pat už daugybę idomių receptų. Didelę padėką visoms lektorėms: Čepukaitienei, P. Blumentalienei, F. Garlauskienėi, V. Maciejauskienei, I. Plechavičienėi ir S. Stasienei, kurios taip nuoširdžiai pasidalino savo žiniomis. Visos aštuonios lektorės nepagalėjo laiko nei savo žinių ir taip mielai perdavė iš Lietuvos atsivežtus lie-

tuviškų valgių tradicijas.

Kursų užbaigtuvės įvyko gegužės mėn. 19 d. V. Nagevičienės Rūtos viloje.

Visos kursantės lieka nuoširdžiai dėkingos birutietėms ir visoms lektorėms.

Kursantės

• **Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti lietuvių beletristiką angliskai:**

"Crosses", V. Ramonas — \$4.00.

"Lithuanian Folk Tales".

Red. S. Zobarskas — \$4.50.

"Lithuanian Quartet", A. Baronas, M. Katiliškis, A. Landsbergis, I. Šeinius — \$4.95.

"Memoirs of a Lithuanian Bridge", V. Kudirką — \$2.00.

"Selected Lithuanian Stories", Red. S. Zobarskas — \$5.00.

Prisiuntus čekį ar pašto perlaidą, knygos nedelsiant išsiunčiamos paštu.

• **Parduodamas automobilis Simca** — 100 de luxe 1959 m. modelis. 250 dol. Skambinti tel. MU 1-9008 po 6 val. vak. (59-61)

PRIE 185 GATVĖS

4 miegamųjų colonial, iš vidaus pilnai atremontuotas. Skambinkite apžiūrėti.

3 miegamųjų mūrinis bungalow. Namas be priedų. Skambinti Mary Sinkovic RE 1-9032.

SEIFERT REALTY

AN 1-2616 (61)

LA SALLE RD.

4 miegamų 1 šeimai. 1½ vonios kamb., uždaras priėngis, šilto vandens šildymas. 2 automobiliams garažas. Ilgas sklypas. Prie pat Naujos parapijos. Parduoda savininkas. Tel. 481-0336. (61-63)

HELP WANTED MALE

DARBAS KAPINĖSE

Beadford Heights. Rimta pora, butas su baldais, alga.

Skambinti Cleveland, MO 3-8308.

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080. (68)

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080. (68)

APLINKUMOS ĮTAKA ŽMOGUI

Dr. STEPONAS BIEŽIS

Dauguma apkrečiamųjų ligų veikia visai nugalėta ir buvusios epidemijos, išmarinusias milijonus žmonių, prisimename, kaip istorinius įvykius, kuriems pasikartoti nebėra nė mažiausios galimybės. Tai visa pasiekta dėka dabartinio higienos, sanitarijos ir skiepijimų principų supratimo. Vėliausias pavyzdys, tai vakų paralyžiaus nugalėjimas, populiariai vadinant -- polio ligos. Šis didžiulis medicinos laimėjimas pasiektas dviem keliais, įtemptu medicinos mokslininkų tyrimų ir gausių visuomenės aukų dėka. Čia mokslas ir visuomenė sujungė savo jėgas, kurios ir davė tokį milžinišką laimėjimą. Toks bendras supratimas ir glaudus bendradarbiavimas gali vesti į dar didesnius laimėjimus dabar paplitusioms ligoms nugalėti, kaip širdies ir kraujagyslių, vėžio, reumatizmo ir kt.

Savo patirtim ir išstobulinta ir vis teberinama technika žmogus kuria vis patogesnes ir sveikesnes gyvenimo sąlygas, nugalėdamas įvairias negeroves, kaip šaltį, karštį ir daugelį kitų. Dabar jis pajėgia geresnį maistą pasigaminti, jį išlaikyti atitinkamai reikiama padėtyje ir su naudoti sveikiausioje formoje. (Kadangi maistas neišpasakytai svarbus faktorius geros sveikatos išlaikymui, apie jį teltų plačiau ir nuodugniau pasisakyti). Žmogus toli pažengė ir vis daugiau pajėgia pasinaudoti gamtos gėrybėmis. Jis daugiau mesgamą pažįstame, jį arčiau jį gyvename, tuo daugiau laime.

Šių laikų civilizacija, teikianti daug patogumų, yra susijusi ir su daugeliu blygybių, kurias sukuria pats žmogus. Neatsitiktinai darbovietėse, dėl nepalankios aplinkos, darbininkas suseraga rimtomis ligomis arba sužeidžiamas, sumažinant jo darbingumą ir kartais net visai jo netenkant. Iš čia pareina žmogaus ekonominė gerovė, kuri dažnai paliečia visą šeimą, kas neigiamai veikia į jos sveikatą. Staigus gausus žuvimas irgi jo paties padaras. Pvz., automobilių nelaimės. Tokia aplinka pats žmogus susikūrė.

Laikas, patyrimas ir praktiškas apskaičiavimas parodė klaidas ir milžiniškus nuostolius. Visa ta derinama ir, kiek sąlygos leidžia, gerinama, kad pašalinti blygybes, kurios visapusiai žalingos. Pastaruoju metu vis daugiau ir daugiau krepiama rimto dėmesio į darbininko sveikatingumą, iš kurio išplaukia jo darbo našumas. Užtat darbo aplinkuma gerinama visomis išgalėmis, kad apsugoti sveikatą ir darbingumą. Dėl to dabar darbininkas yra daug sveikesnis. Susirgimų ar sužeidimų atsitikimuose, jis stropiai ir moderniai gydomas, kad kuodaugiausia sutaupyti sveikatos. Šia linkme pažanga nestovi vietoje.

Kuomet pramonėje, prekyboje, susisiekiame ir kitose srityse saugumas gerėja tuo pat metu sužeidimai ir užmušimai automobilių susisiekiame nuolat auga. Vien tik užmuštais į metus pasiekama arti 40,000 skaičius, kas iš eilės yra ketvirtoje vietoje mirtingumo po įvairių ligų. O sužeistųjų skaičiai siekia netoli pusantro milijono, iš kurių 40% lieka raišais visą gyvenimą. Tai baisūs skaičiai. Ir tą visą tragediją vykdo patys žmonės, tiek vairuotojai, tiek pėstieji. Saugumo organai, automobilių gamintojai, įstatymų leidėjai, kelių inžinieriai ir medicinos mokslas iki šiol nepajėgė išaiškinti ir surasti praktiškas priemones, kad pašalinti taip aukštą nelaimių skaičių automobilių susisiekiame, nors dėdamos didžiulės pastangos ir svarstoma, kaip išrišti šią svarbią problemą. Visi autoritetai sutaria, kad šitokios aplinkos pagrindą sudaro pati visuomenė. Nuo vairuotojų ir pėstininkų priklauso, kiek žmonių bus sužeista ir užmušta. Jų rankose yra visas saugumas ar nesaugumas.

Tam priežasčių yra daug ir įvairių. Tačiau didžiausia jų yra viena, -- neapdairumas ar nepagalvojimas, kad nelaimė gali įvykti bet kada ir bet kam. Taigi, ir vairuotojas ir pėstininkas privalėtų turėti omenyje nelaimės galimybę. Tik rimtas susidomėjimas ir kiekvieno eismo momentu pagalvojimas ir tikras pasiryžimas vengti nelaimės duos gerą

pasekmes.

Abipusis atsargumas padės išvengti daugybės nelaimių. O vairuotojas ypatingai neprivalo pamiršti, kad jo automobilis yra moderni priemonė susisiekti ar maloniai pasivažinėti, bet tuo pačiu gali būti žmogžudystės įrankiu.

Prie šiandieninės visuomeninės santvarkos nė vienas žmogus nėra visiškai laisvas, įstatymai ir patvarkymai nustato ir uždeda tam tikrus varžtus, kurių ribose privalome gyventi. Jis valstybė yra pasiekusi aukštesnę civilizacijos lygį, tuo nuostatai daugiau taikomi pačių gyventojų gerovei. JAV santvarka yra pasiekusi aukštą lygį, bet negalima pasakyti, kad joje jau nebėra trūkumų ir vietos numatomai pažangai.

Tačiau iš to dar nederda daryti išvada, kad pasiskiras asmuo jau nebegali savistoviai pasireikšti, imtis iniciatyvos ir tvarkyti taip, kaip jam atrodo geresniais ir kiek jis patsai sugeba bei esama aplinka leidžia. Šiuo principu einant jis gali ir privalo pasinaudoti visomis galimybėmis savo ir savo aplinkos gerovei kelti ir keisti bendram labui. Tai jo paties pareiga, jei jis tikrai nori tobulinti visą gyvenimą.

Išeinant iš civilizacijos laimėjimų ir turimų kitų progų, jis tikrai randa galimybes daliai paveikti kai kurias paveikdimo blygybes, apsaugoti nuo daugelio ligų ir susirgimų gauti modernų gydymą. Taip pat jis turi daug ir plačių progų savo sveikatai stiprinti ir ją išlaikyti atitinkamoje aukštumoje, kas reikiama mažiau susirgimų ir ilgesnį gyvenimą.

Kad to atsiekus žmogus turi parodyti norą ir pasiryžimą neatsitiktinai kovoti visą gyvenimą. Pripuolamos pastangos nieko nepadės. Be tikrų ir aiškesnių žinių žmogus negali nusimanyti, kas jam gera ir kas kenksminga. Tokiu būdu šių dienų gyvenime kiekvienas privalo arčiau susipažinti su savimi, išsiaiškinti bent pagrindinius sveikatingumo dėsnius ir niekuomet nenuolti nuo medicinos mokslo pažangos. Tuo vadovaujantis, bus įmanoma pakreipti aplinką jo gerovei. Šia linkme žmogus esti savarankis valdovu ir gali nustatyti bei varuoti gyvenimą, kaip jis nori ir kaip jam tinka. Galutinėje analizėje, nuo to ir pareina jo sveikatingumas, susirgimų dažnumas, gyvenimo malonumas ir amžiaus ilgis.

AKRONE

AUKOS

ALT Akrono skyriaus surengto balandžio 28 Nepriklausomybės minėjimo proga lietuviai suaukojo:

Po \$20.00 — Dr. A. Baltrukėnas, P. Gaška ir SLA 198-354 kp.

Po \$10.00 — W. Sliesoraitis, Dr. J. Šonta, J. Zdanis, L. S. S. Akrono kp. ir J. Salasevičius.

\$7.00 — J. P. Vaičaitis. Po \$5.00 — Lukasavičius, N. Trumpickas, A. Rudis, kun. C. Patrick, F. Baldauskas, S. Sviderskienė, Z. Dučmanas, Reinecher ir Ig. Janavičius.

Po \$3.00 — J. T. Tručinskas, A. Gauder, P. Kazakas.

Dar visa eilė aukojusių po mažiau. Viso laisvinimo reikalams surinkta 73 dol.

DAYTONE GRAŽINA BAŽNYČIA

Lietuvių šv. Kryžiaus bažnyčia suplanuota perdirbti, išgrąžinti iš vidaus, padidinant iš lauko nauju bokštu.

Ši lietuviška parapija rengiasi ateinančiais metais švęsti 50 metų sukaktį. Jeigu viskas gerai seksis, bažnyčia turės gražesnę išvaizdą minint aukštinę sukaktį.

S.L.A. 105 kp., taip pat įsteigta tais pačiais 1914 metais sausio 4 d. 10-ties narių iniciatyva. Buvo išaugęs į šimto narių organizaciją. Yra atsižymėjus visokia veikla ir atlikus gerus darbus lietuvių labui.

Dar yra likę 25 nariai, bet jie jau paliešti senatvės ir ligų. Vargu ar bus įmanoma suruošti 105 kp. 50 metų gyvavimo sukaktį.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4¹/₂%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Ilgasimtuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

VISAIS

APDRAUDOS

REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24

SIUVĖJAI

Būtina patirtis vyriškiems rūbams. Nėra amžiaus ribos. Garantuotas valandinis atlyginimas su geromis akordinio darbo galimybėmis.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 West 53rd St.

KAS IR KUR?

VYKSTA Į ALT S-GOS SEIMĄ

Prieš išleidžiant Dirvą, sužinota, kad į ALT S-gos Seimą, įvykstantį St. Louis mieste gegužės 31 d., atvyks visi ALT S-gos Centro Valdybos nariai: Vytautas Abraitis, Antanas Senikas, Dr. Bronius Nemickas, Povilas Ališauskas ir Emilija Čekienė.

Iš Richmond Hill, N. Y. skyriaus vyksta: J. Sirusas, St. Abraitienė ir B. Paprocienė.

Iš Bostono, Mass. skyriaus: A. Matjoška, I. Vilėniškis, Ant Vilėniškis.

Iš Worcesterio — A. Vagelis.

East Chicagos, Ind.: K. Pocius, Rinkūnienė, R. Nemickas.

Chicagos, Ill.: Dr. St. Biežis, O. Biežienė, Eug. Bartkus, J. Jurkūnas, Dr. J. Bartkus, Ant. Vaitkus, P. Vėbra, V. Jurkūnienė, K. Ramanauskas, S. Virpša, Br. Paplėnienė.

• **ALTS Seimo išlaidoms** dengti paaukojo: Po 10 dol. Kazys Trečiokas, Albinas Trečiokas, Juozas Kralikauskas, Izabelė ir Vl. Diliai ir Petras Mačiulaitis — 5 dol. Visi aukotojai priklauso ALT Newarko skyriui.

• **Muz. J. Zdanius** Tautinių šokių šventei orkestruoja 16 šokių, 3 himnus ir "Marija, Marija" giesmę.

• **Bostono Tautinių šokių Sambūris**, vadovaujamas O. Ivaškienės, švenčias 25 m. sukaktį, bus bene pats didžiausias atskiras vienetas Tautinių šokių šventėje.

• **L. Sagys, Br. Shotas, muz. J. Zdanius** ir Br. Nainys dalyvaus pirmame regioniniame tautinių šokių grupių atstovų sąskrydyje Detroito gegužės mėn. 25-26 d. (pradžia 12 val.). Be Detroito tautinių šokių "Šilainės" grupės, vadovaujamos G. Guobienės, sąskrydyje dalyvaus Clevelando, Rochesterio, Windoro, Toronto, Hamiltono ir Grand Rapids vietovių tautinių šokių grupių atstovai. Šio sąskrydžio tikslas yra išlyginti atskirų šokėjų grupių galimus Tautinių šokių šventės šokamo repertuaro skirtumus.

• **Dail. Jadvygos Paukštieinės** dailės darbų paroda rengiama gegužės 25 d. (šeštadienį), Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre. Tai bus antroji individualioji dailininkės paroda Chicagoje. Anksčiau buvo surengusi savo darbų parodas Bostone ir Los Angeles. Dalyvavusi lietuvių bendrose ar grupinėse ir amerikiečių parodose Chicagoje ir New Yorko.

Šioje parodoje dailininkė žada išstatyti kelių metų savo darbus.

Dail. Jadvygos Paukštieinės meno parodos atidarymas įvyks gegužės 25 d. (šeštadienį), 7 val. vakaro. Paroda uždaroma birželio 1 (šeštadienį), 10 val. vakaro.

• **Inž. D. Bielskus**, redaguoja Tautinių šokių šventės suvenyrinį leidinį. Numatoma išleisti apie 3000-5000 egz. Leidinio administracija rūpinsis LB Cicero apylinkės valdyba.

• **Dail. A. Kurauskas** suprojektavo II-sios Tautinių šokių šventės ženklelį. Jo

Solistė L. Šukytė (kairėje) su "Šilainės" šokėjais po gražiai pasisekusio vakaro. Antroji iš kairės stovi tautinių šokių grupės vadovė G. Gobienė. J. Gaižučio nuotrauka

KAI ŠILAINĖ PRAŽISTA ALYVOMIS...

Gegužės mėn. 11 dieną, Detroito Šilainė davė šokių ir dainos vakarą. Programai ruošėsi visą žiemą ir šį pavasarį pražydo alyvomis. Tautinių šokių pyne pašvairino solistė iš Toronto Lidija Šukytė ir baletų šokėja Danutė Miškinytė.

Pati Šilainė, kuriai nenuilstamai vadovauja Gailina Gobienė, šį kartą pasirodė su keliais visai naujais šokiais.

pagaminimu rūpinsis LB Gage Parko apylinkės valdyba. Tautinių šokių šventės šokėjai šį trijų spalvų ženklelį gaus nemokamai.

• **Prezidento A. Smetonos** monografijos prenumeratoriai:

Per K. Bačauską, Brooklyn, N. Y. užsiprenumeravo: Pranas Narvydas, Kazys Bačauskas ir Edvardas Leleiva.

Per Br. Paplėnienę, Chicago, Ill. užsiprenumeravo: Antanas Vaitkus, Janė Daunorienė ir Bronius Keturašis.

• **Pianistas Antanas Smetona**, išrinktas iš visos eilės kandidatų, laimėjo žinomąją Fulbrighto stipendiją 1 metams.

Stipendijai išnaudoti A. Smetona turės vykti į Europą tolimesniam tobulinimui konservatorijose. Ta pačia proga jis turės galimybių savo koncertais pasirodyti europiečių publikai.

Ant. Smetona šiais metais baigė žinomą Julliard muzikos aukštąją mokyklą (college).

Grupė prisiągino daug jaunų jėgų, kitaipariant yra atjaunėjusi ne tik kokybe bet ir kiekybe.

Šia proga, gal būt verta pabrėžti, kad Detroito tai yra vienintelė be šv. Antano bažnytinio choro, meniška pajėga, kuri visur atstovauja lietuvių tarptautiniuose rengimuose. Kaip rengėjai, taip ir visuomenė šį kartą vienai kitų neapvyly. Prisirinko pilna salė. Programą pradėjo labai punktualiai, kas irgi labai retai pasitaiko Detroito.

Viešniai iš Toronto buvo plovami ir kviečiama pakartojimams.

Programai pasibaigus vadovė Gailina Gobienė ir solistė Lidija Šukytė apdovanojo gėlėmis.

Linkime ir toliau Šilainėi žydėti netik pavasarį, bet ir per visą metų laiką.

(i.g.)

NAUJA LIETUVIO ĮMONĖ

Keliolika mylių į pietus nuo Chicagos, prie garsios Argonne atominės laboratorijos yra nedidelis Lamonto miestelis. Pastaraisiais metais vis daugiau lietuvių įsikuria to miestelio apylinkėse, o štai dabar čia pradėjo veikti Dirvos skaitytojo dr. Juozo Briedžio stambi dažų gamybos įmonė.

Pilnai išvysčiusi gamybą įmonė pajėgtų į dieną pagaminti ligi 3000 galonų aukštos kokybės dažų. Kol kas gaminami namų bei pastatų vidaus ir išorės dažai, vėliau numato gaminti ir kitų rūšių, dailininkams reikalingų dažų. Pats įmonės įsteigėjas ir vedėjas naujasis ateivis dr. Juozas

Dr. Juozas Briedis, Lemont, Ill. dažų sandėlyje. V. A. Račkausko nuotrauka

Naujai įsteigta lietuvių dr. Juozo Briedžio dažų gamybos įmonė Lemont, Ill. ieško atstovų. Norį gauti smulkesnių informacijų prašomi kreiptis į įmonės įstaigą adresu:

BRIEDIS PAINT CO.

110-127th St.

Lemont, Ill.

Telef. CL 7-7388

DOVANOS LIETUVISKAM JAUNIMUI

Mokslo metų baigimo, sporto švenčių, stovyklų ir kt. progomis mūsų jaunimui puikios, amžinos dovanos būtų **Algirdo Gustaičio** knygos:

Mažiesiems. Šauniai dail. V. Stasiūnaičio iliustruota. Kaina \$2.00.

Šios knygos gaunamos DIRVOJE.

KVIETIMAS VASAROS ATOSTOGOMS

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą CAPE COD ir šių metų atostogas praleisti geram poilsiui specialiai paruoštoje **MEŠKOS** viloje ir **MEŠKIUKO** vasarnamyje.

Medžių apsupta erdvi rami aplinka, dideli patogūs kambariai, geras sveikas maistas, malonus nešaltas Atlanto vanduo. Palangos švarumo paplūdimio smėlis, lietuviška dvasia ir gera nuotaika, vaikų priežiūra...

Vasarytė atidaroma birželio 15. Kas vasaros nuo birželio 15 iki birželio 30 ir nuo rugsėjo 1 iki sezono pabaigos, gaus 15% nuolaidą. Labai prašome užsisakyti kiek galima iš anksto.

Iki birželio 15 kreiptis: S. M. Lušys, 88-01 104th St., Richmond Hill 18, N. Y. Tel. VI 9-1193.

Po birželio 15: Vila MEŠKA, 42 Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass. Tel. 759-3251 (Area Code Nr. 617).

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

ČIKAGOJE

(International Amphitheatre, 5. Halsted & 48th Street)

Bilietai gaunami:

Cicero delikatesų krautuvė, 1425 So. 49th Ave.
J. Karvelis, 3322 So. Halsted St.
Marginiai, 2511 W. 60th St.
Royal Blue maisto krautuvė, 4359 So. Campbell Ave.
Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.

Pasir: V. Greblūnas, 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.

Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

PADĖKA

Mirus mūsų mylimam vyrui ir Tėveliui

A + A

PETRUI ULĖNUI,

širdingai dėkojame visiems už atsilankymą koplyčioj, atsisveikinimo kalbas, dalyvavimą bažnyčioj, laidotuvėse, už šv. Mišias, maldas, gėles, užuojautas žodžiu ar raštu ir už parodytą širdį taip skaudžioj mums valandoj.

Ulėnų šeima